

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

200 m. d. Nr.
Vilnius

(Žin., 1991, Nr. 23-593; 2003, Nr. 63-2853; 2004, Nr. 103-3755, Nr. 120-4437; 2006, Nr. 73-2758; 2007, Nr. 43-1628, Nr. 77-3045, Nr. 81-3324)

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos švietimo įstatymą ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO
ĮSTATYMAS**

Švietimas - veikla, kuria siekiama suteikti asmeniui visaverčio savarankiško gyvenimo pagrindus ir padėti jam nuolat tobulinti savo gebėjimus. Mokytiis - prigimtinė kiekvieno žmogaus teisė. Švietimas - asmens, visuomenės ir valstybės ateities kūrimo būdas. Jis grindžiamas žmogaus nelygstamos vertės, jo pasirinkimo laisvės, dorinės atsakomybės pripažinimu, demokratiniais santykiais, šalies kultūros tradicijomis. Švietimas saugo ir kuria tautos tapatybę, perduoda vertybes, kurios daro žmogaus gyvenimą prasmingą, visuomenės gyvenimą - darnų ir solidarų, valstybės - pažangų ir saugų. Švietimas savo paskirtį geriausiai atlieka, kai jo raida lenkia bendrąją visuomenės raidą. Todėl jis yra prioritetiškai valstybės remiama visuomenės raidos sritis.

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Švietimo įstatymo paskirtis

Švietimo įstatymas nustato Lietuvos Respublikos švietimo tikslus, švietimo sistemos principus, švietimo sistemos sandaros, švietimo veiklos, švietimo santykių pagrindus, valstybės įsipareigojimus švietimo srityje.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Akreditacija** – pripažinimas, kad įvertintas objektas atitinka nustatytus kriterijus.
2. **Bendrasis lavinimas** – ugdymas pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio, atitinkamas specialiųjų poreikių mokiniams pritaikytas ugdymo programas.
3. **Bendrojo lavinimo mokykla** – mokykla, kurios pagrindinė veikla yra ugdymas pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ir (ar) atitinkamas specialiųjų poreikių mokiniams pritaikytas ugdymo programas.
4. **Formalusis švietimas** – švietimas, vykstantis pagal teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas ir įregistruotas ugdymo, mokymo, studijų programas, kurias baigus įgyjamas pradinis, pagrindinis, vidurinis arba aukštasis išsilavinimas ir (ar) kvalifikacija.
5. **Išsilavinimas** – teisės aktų nustatyta tvarka pripažinta, asmens tam tikro lygio brandą liudijanti kompetencija, žinios, įgūdžiai, gebėjimai ir vertybinės nuostatos.

6. **Kompetencija** – mokėjimas atlikti tam tikrą veiklą, remiantis įgytų žinių, įgūdžių, gebėjimų, vertybinių nuostatų visuma.

7. **Kvalifikacija** – teisės aktų nustatyta tvarka pripažinta asmens turimų kompetencijų, reikalingų dirbti tam tikroje profesinėje veikloje, visuma arba kompetencija, reikalinga atlikti teisės aktais reglamentuotą darbą ar funkciją.

8. **Laisvasis mokytojas** – fizinis asmuo, užsiimantis individualia švietimo teikėjo veikla.

9. **Licencija** – teisės aktų nustatyta tvarka išduotas dokumentas, patvirtinantis fiziniam ar juridiniam asmeniui suteiktą teisę vykdyti formaliojo profesinio mokymo programas.

10. **Mokykla** – įstaiga, kurios pagrindinė veikla – formalusis arba (ir) neformalusis švietimas.

11. **Mokyklos bendruomenė** – vienos mokyklos mokytojai, mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai) ir kiti asmenys, siejami mokymosi toje mokykloje santykių ir bendrų švietimo tikslų.

12. **Mokyklos ūkio lėšos** – netiesiogiai su švietimo procesu susijusios lėšos (mokyklos ūkiui valdyti ir eksploatuoti, mokiniams vežioti ir kitoms ūkio išlaidoms skiriamos lėšos).

13. **Mokymo lėšos** – tiesiogiai su švietimo procesu susijusios lėšos (darbo užmokesčiui pagal ugdymo planą, mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti, vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms, taip pat ugdymo procesui organizuoti ir valdyti, mokyklos bibliotekai, psichologinei, specialiajai pedagoginei, specialiajai ir socialinei pedagoginei pagalbai, profesiniam orientavimui bei kitoms mokymo reikmėms skiriamos lėšos).

14. **Mokymo sutartis** – mokinio ir švietimo teikėjo susitarimas dėl mokymo ir mokymosi.

15. **Mokinys** – asmuo, kuris mokosi.

16. **Mokytojas** – asmuo, ugdantis mokinius pagal formaliojo arba neformaliojo švietimo programas.

17. **Nacionalinė kvalifikacijų sąranga** – Lietuvos Respublikoje nustatytų kvalifikacijų, grindžiamų asmens veiklai reikalingomis kompetencijomis, lygių sistema.

18. **Neformalusis švietimas** – švietimas pagal įvairias švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas.

19. **Nevalstybinė mokykla** – Lietuvos Respublikos juridinio (išskyrus Seimą, Vyriausybę, Švietimo ir mokslo ministeriją, kitas ministerijas, Vyriausybės įstaigas, įstaigas prie ministerijų, apskrities viršininką, savivaldybės tarybą) ar fizinio asmens įsteigta mokykla, juridinio ar fizinio asmens įsteigta mokykla kartu su kitų valstybių juridiniais ar fiziniiais asmenimis, kitos valstybės juridinio ar fizinio asmens įsteigta mokykla.

20. **Pedagogas** – asmuo, įgijęs aukštąjį arba aukštesnįjį (specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą ir pedagogo kvalifikaciją.

21. **Privalomasis švietimas** – Lietuvos Respublikos piliečiams, gyvenantiems Lietuvos Respublikoje, ir užsieniečiams, turintiems teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, privalomas ir valstybės garantuojamas ugdymas iki 16 metų pagal pradinio, pagrindinio ir atitinkamas specialiųjų poreikių mokiniams pritaikytas ugdymo programas.

22. **Programos modulis** – iš anksto apibrėžta savarankiška programos dalis.

23. **Savišvieta** – nuolatinis savarankiškas mokymasis, kuris remiasi asmens iš įvairių šaltinių gaunamomis žiniomis ir jo praktine patirtimi.

24. **Savivaldybės mokykla** – savivaldybės tarybos įsteigta mokykla bei mokykla, savivaldybės tarybos įsteigta kartu su Lietuvos Respublikos juridiniais ar fiziniiais asmenimis.

25. **Specialieji ugdymosi poreikiai** – pagalbos ir paslaugų reikmė ugdymo procese, atsirandanti dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų.

26. **Specialiųjų poreikių mokinys** – asmuo, kurio galimybės mokytis ir dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų.

27. **Specialiųjų programų lėšos** – programoms ir projektams fizinių ir juridinių asmenų skirtos lėšos, parama, mokestis už švietimą ir kitas paslaugas.

28. **Švietimo įstaiga** – mokykla ir švietimo pagalbos įstaiga

29. **Švietimo pagalba** – specialistų teikiama pagalba mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams, leidžianti padidinti švietimo veiksmingumą.

30. **Švietimo pagalbos įstaiga** – įstaiga, kurios pagrindinė veikla – švietimo pagalbos teikimas.

31. **Švietimo planavimas** – švietimo tikslų, uždavinių ir jų įgyvendinimo būdų numatymas.

32. **Švietimo programa** – iš anksto apibrėžta formaliojo arba neformaliojo švietimo veikla, kuria siekiama numatyto rezultato.

33. **Švietimo stebėseną** – nuolatinę švietimo būklės ir kaitos analizę, vertinimą, prognozavimą.

34. **Švietimo teikėjas** – mokykla, laisvasis mokytojas ir kitas švietimo teikėjas (įstaiga, įmonė, organizacija, kuriai švietimas nėra pagrindinė veikla), įstatymų nustatyta tvarka turintis teisę vykdyti švietimą.

35. **Tarptautinio bakalaureato programa** – Tarptautinės bakalaureato organizacijos sukurta bendrojo lavinimo programa, vykdoma anglų, prancūzų ar ispanų kalbomis ir sudaranti sąlygas tarptautiniam mokinių mobilumui.

36. **Ugdymas** – mokymas, lavinimas, įgūdžių, gebėjimų ir vertybinių nuostatų formavimas.

37. **Ugdymo planas** – švietimo programos vykdymo reglamentas.

38. **Ugdymo turinys** – švietimo programos, mokymo ir mokymosi metodai, kontekstas, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo būdai, mokymo(si) ir ugdymo(si) priemonės bei patyrimas, kurį mokinys sukaupia ugdymo procese.

39. **Valstybinė mokykla** – Seimo, Vyriausybės, Švietimo ir mokslo ministerijos, kitos ministerijos, Vyriausybės įstaigos, įstaigos prie ministerijos arba apskrities viršininko įsteigta mokykla bei mokykla, įsteigta valstybės institucijos kartu su Lietuvos Respublikos juridiniais ar fiziniais asmenimis.

40. **Visuotinis švietimas** – visiems Lietuvos Respublikos piliečiams ir užsieniečiams, turintiems teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, valstybės laiduojamas švietimas.

3 straipsnis. Švietimo tikslai

Švietimo tikslai yra šie:

1) išugdyti kiekvienam jaunuoliui vertybines orientacijas, leidžiančias tapti doru, siekiančiu žinių, savarankišku, atsakingu, patriotiškai nusiteikusiu žmogumi, išlavinti dabartiniam gyvenimui svarbius jo komunikacinius gebėjimus, padėti įsisavinti žinių visuomenei būdingą informacinę kultūrą, užtikrinant gimtosios ir užsienio kalbų mokėjimą, informacinį raštingumą, taip pat šiuolaikinę socialinę kompetenciją ir gebėjimus savarankiškai kurti savo gyvenimą ir sveikai gyventi;

2) nustatyti jaunuolio kūrybinius gebėjimus ir pagal tai padėti jam įsigyti kvalifikaciją ir kompetenciją, atitinkančią šiuolaikinę kultūros bei technologijų lygį ir padedančią jam įsitvirtinti ir sėkmingai konkuruoti tolydžio kintančioje darbo rinkoje, perteikti šiuolaikinės technologinės, ekonominės bei verslo kultūros pagrindus, būtinus šalies ūkio pažangai, konkurencingumui bei subalansuotai raidai laiduoti, sudaryti sąlygas nuolat tenkinti pažinimo poreikius ir tobulėti mokantis visą gyvenimą;

3) stiprinti visuomenės galias užtikrinant darnią krašto ūkio, aplinkos ir žmoniškųjų išteklių plėtrą, vidinį ir tarptautinį ūkio konkurencingumą, nacionalinį saugumą ir demokratinės valstybės raidą;

4) perteikti asmeniui tautinės ir etninės kultūros pagrindus, Europos ir pasaulio humanistinės kultūros tradicijas ir vertybes, laiduoti sąlygas asmens brandžiai tautinei savimonei, dorovinei, estetinei, mokslinei kultūrai, pasaulėžiūrai formuotis, taip pat garantuoti tautos, krašto kultūros tęstinumą, jos tapatybės išsaugojimą, nuolatinį jos vertybių kūrimą, puoselėti krašto atvirumą ir dialogiškumą;

5) sudaryti sąlygas asmeniui įgyti demokratijos tradicijas įkūnijančius pilietinės bei politinės kultūros pagrindus, išplėtoti gebėjimus ir patirtį, būtiną asmeniui, kaip kompetentingam Lietuvos piliečiui, europinės ir pasaulinės bendrijos, daugiakultūrės visuomenės nariui.

4 straipsnis. Ugdymo turinys

1. Švietimo programos turinį sudaro žinių, įgūdžių, gebėjimų ir vertybinių nuostatų sistema, būtina šio Įstatymo 3 straipsnyje nurodytiems tikslams įgyvendinti.

2. Konkretus ugdymo turinys formuojamas ir sistemingai atnaujinamas atsižvelgiant į atitinkamos rūšies, grupės ar tipo mokyklai keliamus ugdymo tikslus, besikeičiančios socialinės bei kultūrinės aplinkos lemiamus Lietuvos visuomenės poreikius, vietos bei mokyklos bendruomenės reikmes, taip pat konkrečius mokinių ugdymosi poreikius bei interesus.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų reikalavimų laikomasi rengiant ikimokykliniam, priešmokykliniam ugdymui, bendrajam lavinimui, profesiniam mokymui, studijoms aukštosiose mokyklose skirtas švietimo programas (programų modulius), profesinius ir profesinio rengimo standartus, ugdymo planus ar studijų kryptių aprašus, egzaminų programas, vadovėlius, kitas mokymo priemones, papildomą ugdymo medžiagą.

5 straipsnis. Švietimo sistemos principai

Švietimo sistemos principai yra šie:

1) lygios galimybės – švietimo sistema yra socialiai teisinga, ji užtikrina asmenų teisių įgyvendinimą, nepaisant jų amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, rasės ar etninės priklausomybės, religijos, įsitikinimų ar tikėjimo, socialinės padėties; kiekvienam asmeniui ji laidoja švietimo prieinamumą, bendrojo išsilavinimo bei pirmosios kvalifikacijos įgijimą ir sudaro sąlygas tobulinti turimą kvalifikaciją ar įgyti naują;

2) kontekstualumas – švietimo sistema yra glaudžiai susieta su krašto ūkinės, socialinės, kultūrinės raidos kontekstu, kartu su juo atsinaujina ir atitinka nuolat kintančias visuomenės reikmes;

3) veiksmingumas – švietimo sistema siekia geros kokybės rezultatų sumaniai ir taupiai naudodama turimus išteklius, nuolat vertindama, analizuodama ir planuodama savo veiklą, remdamasi veiksminga vadyba – tinkamais ir laiku priimamais sprendimais;

4) tęstinumas – švietimo sistema yra lanksti, atvira, pagrįsta įvairių formų ir institucijų sąveika; ji sudaro sąlygas kiekvienam asmeniui mokytis visą gyvenimą.

ANTRASIS SKIRSNIS ŠVIETIMO SISTEMOS SANDARA

6 straipsnis. Švietimo sistema

Lietuvos švietimo sistema apima:

1) formalųjį švietimą (pradinį, pagrindinį, vidurinį ugdymą, profesinį mokymą ir aukštojo mokslo studijas);

2) neformalųjį švietimą (ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą ir kitą neformalųjį vaikų bei suaugusiųjų švietimą);

- 3) savišvieta;
- 4) pagalbą mokiniui (psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę, specialiąją, informacinę pagalbą, profesinį orientavimą bei sveikatos priežiūrą mokykloje);
- 5) pagalbą mokytojui ir mokyklai (informacinę, konsultacinę, kvalifikacijos tobulinimo bei kitą pagalbą).

7 straipsnis. Ikimokyklinis ugdymas

1. Ikimokyklinio ugdymo paskirtis – padėti vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat ir etninės, socialinius, pažintinius poreikius.
2. Ikimokyklinis ugdymas vyksta šeimoje, o tėvams (globėjams) pageidavus pagal ikimokyklinio ugdymo programą. Atsakingų už vaiko teisių apsaugą institucijų sprendimu atskiram vaikui jis gali būti privalomas.
3. Ikimokyklinis ugdymas teikiamas vaikui nuo gimimo iki 5 (arba 6) metų.
4. Ikimokyklinio ugdymo programą vykdo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo mokyklos, laisvasis mokytojas ar kitas švietimo teikėjas.
5. Ikimokyklinio amžiaus vaiką namuose auginančiai šeimai teikiama švietimo pagalba švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

8 straipsnis. Priešmokyklinis ugdymas

1. Priešmokyklinio ugdymo paskirtis – padėti vaikui pasirengti sėkmingai mokytis pagal pradinio ugdymo programą.
2. Priešmokyklinis ugdymas pradedamas teikti vaikui, kai tais kalendoriniais metais jam sueina 6 metai. Priešmokyklinis ugdymas anksčiau gali būti teikiamas tėvų (globėjų) prašymu, vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro patvirtinta Vaikų brandumo mokytis pagal priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas įvertinimo tvarka, bet ne anksčiau, negu jam sueis 5 metai. Atsakingų už vaiko teisių apsaugą institucijų sprendimu atskiram vaikui jis gali būti privalomas.
3. Vienerių metų priešmokyklinio ugdymo programą vykdo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo mokyklos, laisvasis mokytojas ar kitas švietimo teikėjas.
4. Nelankančiam mokyklos 5–6 metų vaikui švietimo pagalba teikiama švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

9 straipsnis. Pradinis ugdymas

1. Pradinio ugdymo paskirtis – suteikti asmeniui dorinės ir socialinės brandos pradmenis, kultūros, taip pat ir etninės, pagrindus, elementarų raštingumą, padėti jam pasirengti mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą.
2. Pagal pradinio ugdymo programą vaikas pradedamas ugdyti, kai jam tais kalendoriniais metais sueina 7 metai. Atskiru atveju vaikas, kuriam tais kalendoriniais metais sueina 7 metai ir kuriam reikalinga nuolatinė kvalifikuotų specialistų pagalba bei sveikatą tausojantis dienos režimas, tėvų (globėjų) prašymu, švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka vienus metus gali būti ugdomas ikimokyklinio ugdymo įstaigoje ar namuose pagal jo ugdymosi poreikiams pritaikytą ugdymo programą.
3. Tėvų (globėjų) prašymu, vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro patvirtinta Vaikų brandumo mokytis pagal priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas įvertinimo tvarka, pradinis ugdymas pradedamas teikti vienais metais anksčiau, nei nurodyta šio straipsnio 2 dalyje.
4. Pradinio ugdymo programa trunka ketverius metus.
5. Pradinis išsilavinimas įgyjamas baigus pradinio ugdymo programą.

10 straipsnis. Pagrindinis ugdymas

1. Pagrindinio ugdymo paskirtis – suteikti asmeniui dorinės, sociokultūrinės ir pilietinės brandos pagrindus, bendrąjį raštingumą, technologinio raštingumo pradmenis,

ugdyti tautinį sąmoningumą, išugdyti siekimą ir gebėjimą apsispręsti, pasirinkti ir mokytis toliau.

2. Pagrindinis ugdymas teikiamas mokiniui, įgijusiam pradinį išsilavinimą.
3. Pagrindinio ugdymo programos I dalis apima ketverių metų pagrindinio ugdymo tarpsnį, II dalis – dvejų metų pagrindinio ugdymo tarpsnį.
4. Pagrindinis išsilavinimas įgyjamas baigus pagrindinio ugdymo programą ir patikrinus mokymosi pasiekimus.

11 straipsnis. Vidurinis ugdymas

1. Vidurinio ugdymo paskirtis – padėti asmeniui įgyti bendrąjį dalykinį, sociokultūrinį, technologinį raštingumą, dorinę, tautinę ir pilietinę brandą, profesinės kompetencijos pradmenis.
2. Valstybės garantuojamas visuotinis vidurinis ugdymas teikiamas mokiniui, įgijusiam pagrindinį išsilavinimą.
3. Vidurinio ugdymo programa trunka dvejus metus. Ją sudaro privalomi ir pasirenkami bendrojo lavinimo dalykai bei galimi profesinio mokymo programų moduliai. Jei vidurinio ugdymo programa vykdoma kartu su profesinio mokymo programa, ji gali būti vykdoma ilgiau nei dvejus metus.
4. Į vidurinio ugdymo programą profesinio mokymo programų moduliai gali būti įtraukiami ir įskaitomi tęsiant mokymąsi pagal profesinio mokymo programas švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.
5. Vidurinis išsilavinimas įgyjamas baigus vidurinio ugdymo programą ir išlaikius brandos egzaminus.

12 straipsnis. Profesinis mokymas

1. Profesinio mokymo paskirtis – padėti asmeniui įgyti, keisti ar tobulinti kvalifikaciją ir pasirengti dalyvauti kintančioje darbo rinkoje.
2. Profesinis mokymas gali būti pirminis ir tęstinis.
3. Pirminis profesinis mokymas yra formalusis, visuotinis ir skirtas įgyti pirmąją kvalifikaciją. Jis teikiamas mokiniams, įgijusiems pagrindinį arba vidurinį išsilavinimą. Atskirais atvejais, nustatytais švietimo ir mokslo ministro Bendruosiuose priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklą ir profesinio mokymo įstaigą reikalavimuose, specialių poreikių mokiniams jis gali būti teikiamas neturint reikiamo išsilavinimo. Mokiniams, įgijusiems pagrindinį išsilavinimą, jis gali būti teikiamas kartu su viduriniu ugdymu. Pirminis profesinis mokymas gali būti teikiamas ir pagrindinio išsilavinimo neįgijusiems ne jaunesniems kaip 14 metų mokiniams. Mokinui, neįgijusiam pagrindinio išsilavinimo, sudaromos sąlygos tęsti mokymąsi pagal pagrindinio ugdymo programą.
4. Tęstinis profesinis mokymas teikiamas asmeniui, turinčiam pirmąją kvalifikaciją. Jis skirtas tobulinti turimą ar įgyti kitą kvalifikaciją. Tęstinis profesinis mokymas apima asmenų formalųjį ir neformalųjį profesinį mokymą.
5. Kvalifikacija įgyjama baigus profesinio mokymo programą ir (ar) įvertinus kompetencijas.
6. Profesinį mokymą reglamentuoja Profesinio mokymo įstatymas.

13 straipsnis. Aukštojo mokslo studijos

1. Aukštojo mokslo studijų paskirtis – padėti asmeniui įgyti aukštąjį išsilavinimą ir aukštojo mokslo kvalifikaciją, pasirengti aktyviai profesinei, visuomeninei ir kultūrinei veiklai.
2. Aukštojo mokslo studijos yra visuotinės, jos teikiamos asmeniui, įgijusiam ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą, įstojusiam į aukštąją mokyklą ir gebančiam savarankiškai studijuoti.

3. Aukštojo mokslo studijų programos vykdo aukštosios mokyklos – universitetai ir kolegijos. Studentas gali studijuoti dalimis įvairiose aukštosiose mokyklose. Dalines studijas ir jų rezultatų įskaitymą reglamentuoja Mokslo ir studijų įstatymas.

4. Baigus aukštojo mokslo studijų programas įgyjamas aukštasis išsilavinimas, kvalifikacinis laipsnis, mokslo laipsnis, kvalifikacija, atitinkanti nacionalinėje kvalifikacijų sąrangoje nustatytą lygį.

5. Aukštųjų mokyklų veiklos principus ir studijas jose reglamentuoja Mokslo ir studijų įstatymas.

14 straipsnis. Specialusis ugdymas

1. Specialiojo ugdymo paskirtis – padėti specialiuųjų poreikių mokiniui lavintis, mokytis pagal gebėjimus, įgyti išsilavinimą ir kvalifikaciją, įveikti socialinę atskirtį. Specialusis ugdymas organizuojamas švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

2. Specialiuųjų poreikių mokinių grupės nustatomos ir jų specialieji ugdymosi poreikiai skirstomi į nedidelius, vidutinius, didelius ir labai didelius švietimo ir mokslo ministro, sveikatos apsaugos ministro, socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

3. Mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu ir socialiniu pedagoginiu aspektais įvertina mokyklos specialiojo ugdymo komisija ar (ir) pedagoginė psichologinė tarnyba ir specialųjį ugdymą skiria mokyklos vadovas ar pedagoginės psichologinės tarnybos vadovas, atsižvelgdamas į mokinio pageidavimus ir tėvams (globėjams, rūpintojams) sutikus, švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

4. Reikalavimus pedagoginių psichologinių tarnybų nuostatams, mokyklų specialiojo ugdymo komisijų sudarymui ir darbo organizavimui nustato švietimo ir mokslo ministras, suderinęs su sveikatos apsaugos ministru.

5. Specialusis ugdymas teikiamas pagal visas privalomojo ir visuotinio švietimo programas. Prireikus specialiuųjų poreikių mokiniams, atsižvelgiant į specialiuosius ugdymosi poreikius, ugdymo programos pritaikomos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

6. Specialiajam ugdymui taikomos formaliojo švietimo programos gali būti išeinamos per ilgesnį nei nustatytą laiką. Specialiuųjų poreikių mokinys gali mokytis su pertraukomis, atskirais moduliais. Mokiniai, turintys labai didelių specialiuųjų ugdymosi poreikių, bendrojo lavinimo mokyklose (klasėse), skirtose specialiuųjų poreikių mokiniams, gali mokytis iki 21 metų.

7. Specialiuųjų poreikių mokiniai, mokydamiesi pagal jiems pritaikytas ugdymo programas, gali įgyti pradinį, pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą.

8. Specialųjį ugdymą įgyvendina visos privalomąjį ir visuotinį švietimą teikiančios mokyklos, kiti švietimo teikėjai, atskirais atvejais – mokyklos, skirtos specialiuųjų poreikių mokiniams ugdyti.

15 straipsnis. Neformalusis vaikų švietimas

1. Neformaliojo vaikų švietimo paskirtis – tenkinti mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius, padėti jiems tapti aktyviais visuomenės nariais.

2. Neformaliojo vaikų švietimo programos vykdo muzikos, dailės, meno, sporto, kitos mokyklos, laisvieji mokytojai, kiti švietimo teikėjai.

3. Muzikos, dailės, meno, sporto, kitos mokyklos, vykdančios formaliojo švietimo programas, yra priskiriamos atitinkamos grupės, tipo formaliojo švietimo mokyklų rūšiai. Muzikos, dailės, meno krypčių aukštojo išsilavinimo siekiantys asmenys, jei tai nustatyta aukštosios mokyklos priėmimo tvarkoje, kartu su viduriniu išsilavinimu turi būti baigę atitinkamą švietimo ir mokslo ministro patvirtintą programą.

4. Neformaliojo vaikų švietimo programos mokinių atostogų metu vykdomos valstybinės ir savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos – steigėjo, kitų mokyklų –

dalyvių susirinkimo (savininko) (toliau – steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko))) ar švietimo teikėjo nustatyta tvarka.

5. Neformaliai mokantis asmens įgyta kompetencija gali būti pripažįstama kaip baigta formaliojo švietimo programos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka arba aukštųjų mokyklų nusistatyta tvarka. Muzikos, dailės, meno, sporto ar kitoje mokykloje išeita neformaliojo vaikų švietimo programa gali būti pripažįstama kaip bendrojo lavinimo ar profesinio mokymo programos modulis.

16 straipsnis. Neformalusis suaugusiųjų švietimas

1. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo paskirtis – sudaryti sąlygas asmeniui mokytis visą gyvenimą, tenkinti pažinimo poreikius, tobulinti įgytą kvalifikaciją, įgyti papildomų kompetencijų.

2. Neformalusis suaugusiųjų švietimas teikiamas kiekvienam jį pasirinkusiam asmeniui, ne jaunesniam kaip 18 metų.

3. Neformalųjį suaugusiųjų švietimą teisės aktų nustatyta tvarka gali teikti visi švietimo teikėjai.

4. Neformaliojo švietimo būdu asmens įgyta kompetencija gali būti pripažįstama kaip baigta formaliojo švietimo programos dalis švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka arba aukštosios mokyklos nusistatyta tvarka.

5. Neformalųjį suaugusiųjų švietimą reglamentuoja Neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymas.

17 straipsnis. Savišvieta

1. Savišvietos paskirtis – suteikti galimybes asmeniui nuolat savarankiškai mokytis remiantis supančia informacijos erdve (bibliotekos, žiniasklaida, internetas, muziejai ir kt.) ir iš kitų perimama gyvenimo patirtimi.

2. Savišvietos būdu asmens įgyta kompetencija gali būti pripažįstama kaip baigta formaliojo švietimo programos dalis švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka arba aukštosios mokyklos nusistatyta tvarka.

18 straipsnis. Informacinė pagalba ir profesinis orientavimas

1. Informacinės pagalbos paskirtis – padėti mokyklai ir kitam švietimo teikėjui, mokytojams, mokiniams, visiems Lietuvos Respublikos piliečiams ir gyventojams gauti informaciją apie švietimą, jo kokybę, išsilavinimo paklausą darbo rinkoje.

2. Informacinė pagalba apima specialiųjų informacinių švietimo programų kūrimą ir vykdymą, informacijos tinklų sistemos kūrimą ir jų funkcionavimo užtikrinimą. Informacinė pagalba garantuoja nuolatinę ir prieinamą informaciją apie reikiamo išsilavinimo įgijimo galimybes.

3. Informacinę pagalbą valstybės, apskrities, savivaldybės, mokyklos lygiais teikia švietimo, kultūros, mokslo ir kitos įstaigos bei asmenys.

4. Profesinio orientavimo paskirtis – padėti asmeniui įgyti karjeros planavimo ir valdymo kompetencijas, pasirinkti asmens interesus, polinkius, gebėjimus ir sveiką atitinkantį švietimą ir jo teikėją, siekiamą išsilavinimą, kvalifikaciją ir profesiją.

5. Profesinis orientavimas apima profesinį informavimą, ugdymą karjerai ir profesinį konsultavimą.

6. Profesinis orientavimas organizuojamas bendrojo lavinimo ir aukštosiose mokyklose, profesinio mokymo ir kitose švietimo įstaigose, profesinio orientavimo centruose švietimo ir mokslo ministro kartu su socialinės apsaugos ir darbo ministru nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Psichologinė pagalba

1. Psichologinės pagalbos paskirtis – padėti mokiniui atgauti dvasinę darną, gebėjimą gyventi ir mokytis.

2. Asmenybės ir ugdymosi problemų turinčiam mokiniui psichologinė pagalba visuotinai teikiama pagalbos teikėjams bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais, juos konsultuojant.

3. Psichologinę pagalbą teikia, psichologinių problemų prevenciją vykdo pedagoginių psichologinių tarnybų, mokyklų psichologai. Psichologinės pagalbos teikimo tvarką, psichologų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimus nustato švietimo ir mokslo ministras.

20 straipsnis. Socialinė pedagoginė pagalba

1. Socialinės pedagoginės pagalbos paskirtis – padedant vaikui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinti jo saugumą mokykloje: šalinti priežastis, dėl kurių vaikas negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti, sugrąžinti į mokyklą ją palikusius vaikus, kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) padėti vaikui pasirinkti mokyklą pagal protines ir fizines galias ir joje adaptuotis.

2. Mokykla, teikdama mokiniui socialinę pedagoginę pagalbą, bendradarbiauja su socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros ir teisėtvarkos institucijomis ir konsultuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus.

3. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarką vaikui ir mokiniui, socialinių pedagogų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimus nustato švietimo ir mokslo ministras.

21 straipsnis. Specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba

1. Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos paskirtis – didinti specialiųjų poreikių mokinio ugdymosi veiksmingumą.

2. Specialiąją pedagoginę pagalbą mokiniui teikia pedagoginių psichologinių tarnybų, mokyklų specialieji pedagogai švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka. Kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimus specialiesiems pedagogams nustato švietimo ir mokslo ministras.

3. Specialioji pagalba specialiųjų poreikių mokiniui, kuriam jos reikia, teikiama mokykloje. Jam gali būti skiriami gestų kalbos vertėjai, konspektuotojai, skaitovai, palydovai, mokytojų padėjėjai. Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras. Aukštojoje mokykloje specialioji pagalba teikiama aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

4. Pedagoginių psichologinių tarnybų, mokyklų specialieji pedagogai konsultuoja specialiosios pagalbos gavėjus, jų tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus.

22 straipsnis. Sveikatos priežiūra mokykloje

1. Sveikatos priežiūros mokykloje paskirtis – saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą.

2. Sveikatos priežiūra mokykloje apima:

1) savivaldybių sveikatos priežiūros įstaigų specialistų vykdomą visuomenės sveikatos priežiūros veiklą mokyklose;

2) mokyklos vykdomą sveikatos stiprinimo veiklą.

3. Sveikatos priežiūrą mokykloje vykdo savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigos visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, kurio kvalifikacinių reikalavimų aprašą tvirtina sveikatos apsaugos ministras.

4. Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo tvarką mokykloje reglamentuoja sveikatos apsaugos ministras kartu su švietimo ir mokslo ministru.

5. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytus specialistus rengia aukštosios mokyklos. Šių specialistų profesinio tobulinimo tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras, suderinęs su švietimo ir mokslo ministru.

6. Valstybė skatina ir remia juridinių ir fizinių asmenų iniciatyvas, kurios padeda saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą.

7. Mokyklos rengia ir įgyvendina sveikatos stiprinimo programas, kurios remiamos iš savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialiųjų programų lėšų savivaldybių tarybų nustatyta tvarka.

8. Statistinė informacija apie mokinių sveikatą, sveikatos rizikos bei mokymosi veiksmius naudojama mokyklos veiklos kokybės vidiniam ir išoriniam vertinimui bei stebėsenai.

23 straipsnis. Pagalba mokyklai ir mokytojui

1. Pagalbos mokyklai ir mokytojui paskirtis – teikti mokyklai reikalingą informacinę, ekspertinę ir konsultacinę pagalbą, leidžiančią didinti švietimo veiksmingumą ir skatinančią mokyklos plėtrą bei tobulinimą, sudaryti sąlygas mokytojams toliau mokytis, sukurti aplinką, skatinančią mokytojo profesinį tobulėjimą.

2. Pagalbą mokykloms ir mokytojams teikia psichologinės, specialiosios pedagoginės, specialiosios, socialinės pedagoginės pagalbos teikėjai, mokytojai konsultantai, mokyklų veiklos kokybės išorės vertintojai, visuomenės sveikatos priežiūros specialistai ir kiti asmenys.

3. Mokyklų veiklos kokybės vertinimu padedama mokyklai ir mokytojui tobulinti veiklą. Bendrojo lavinimo ir formaliojo profesinio mokymo programas vykdančių mokyklų veiklos kokybės vidinio ir išorinio vertinimo tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras. Neformaliojo švietimo programas vykdančių mokyklų veiklos kokybės vidinio vertinimo tvarką nustato steigėjas (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomoji institucija (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimas (savininkas) (kitų švietimo teikėjų).

4. Pagalba mokytojų kvalifikacijai tobulinti yra sudedamoji neformaliojo suaugusiųjų švietimo dalis. Švietimo ir mokslo ministerija kartu su savivaldybėmis formuoja mokytojų kvalifikacijos tobulinimo institucijų tinklą, užtikrina valstybinių kvalifikacijos tobulinimo programų įgyvendinimą.

TREČIASIS SKIRSNIS ŠVIETIMO PRIEINAMUMAS IR KOKYBĖ

24 straipsnis. Lietuvos gyventojų teisė ir pareiga mokytis

1. Kiekvienas Lietuvos Respublikos pilietis, užsienietis, turintis teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, turi teisę mokytis, įgyti išsilavinimą ir kvalifikaciją.

2. Valstybė imasi priemonių, kad kiekvienas vaikas Lietuvoje mokytųsi pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ar atitinkamas specialiųjų poreikių mokiniams pritaikytas ugdymo programas.

3. Kiekvienam Lietuvos Respublikos piliečiui, užsieniečiui, turinčiam teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, valstybė garantuoja:

- 1) pradinį, pagrindinį ir vidurinį ugdymą;
- 2) aukštojo mokslo studijų arba profesinio mokymo, suteikiančio pirmąją kvalifikaciją, programų prieinamumą.

4. Mokinys, nutraukęs mokymąsi ar studijas, teisės aktų ar sutarčių nustatyta tvarka gali jas atnaujinti toje pačioje ar kitoje mokykloje.

5. Asmeniui, įgijusiam pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą ir pageidaujančiam geriau pasiręgti toliau mokytis, sudaromos sąlygos pakartotinai mokytis pageidaujamų bendrojo lavinimo dalykų ir laikyti egzaminus švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

6. Lietuvos gyventojai turi teisę mokytis kitose šalyse. Ši teisė įgyvendinama asmens iniciatyva, jos garantijas nustato Lietuvos Respublikos įstatymai arba tarptautiniai susitarimai.

25 straipsnis. Informavimas apie švietimą

1. Informavimo apie švietimą paskirtis – teikti asmeniui informaciją, kuri padėtų pasirinkti jo interesus, polinkius, gebėjimus atitinkantį švietimą ir jo teikėją, siekiamą išsilavinimą ir profesiją.

2. Informacija apie mokyklose vykdomas formaliojo ir neformaliojo švietimo programas, jų pasirinkimo galimybes, priėmimo sąlygas, mokamas paslaugas, mokytojų kvalifikaciją, svarbiausius mokyklos veiklos kokybės vertinimo rezultatus, mokyklos bendruomenės tradicijas ir pasiekimus kasmet viešai skelbiama švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

26 straipsnis. Galimybė pasirinkti švietimo programas

1. Asmuo, rinkdamasis švietimo programas, laikosi šio Įstatymo 7 – 13 straipsniuose nustatyto programų nuoseklumo.

2. Mokiniai suteikiama galimybė pagal gebėjimus ir polinkius rinktis švietimo programas, programų modulius, dalykų kursų programas. Mokinys taip pat renkasi švietimo programą vykdančią mokyklą, kitą švietimo teikėją arba švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka savarankišką, neakivaizdinį ar modulinį mokymąsi.

3. Neformaliojo švietimo programas ir savišvietą asmuo renkasi laisvai.

27 straipsnis. Švietimo teikėjų tinklas

1. Švietimo teikėjų tinklo paskirtis – užtikrinti visiems Lietuvos Respublikos piliečiams ir užsieniečiams, turintiems teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, privalomojo ir visuotinio švietimo prieinamumą, jo įvairovę, galimybes mokytis visą gyvenimą.

2. Švietimo teikėjų tinklą sudaro valstybinės, savivaldybių ir nevalstybinės bendrojo lavinimo mokyklos, profesinio mokymo įstaigos, aukštosios mokyklos, laisvieji mokytojai, kiti švietimo teikėjai.

3. Švietimo teikėjų tinklas kuriamas:

1) plėtojant švietimo programų bei švietimo įvairovę;

2) koordinuojant teikiamas švietimo programas;

3) steigiant, reorganizuojant, likviduojant ir pertvarkant švietimo įstaigas bei atliekant jų struktūrinius pertvarkymus.

4. Švietimo ir mokslo ministras kartu su savivaldybėmis ir apskričių viršininkais užtikrina pakankamą valstybinių ir savivaldybių profesinio mokymo įstaigų tinklą, Vyriausybė – aukštųjų mokyklų tinklą.

5. Apskričių viršininkas užtikrina bendrojo lavinimo mokyklų, skirtų specialiųjų poreikių mokiniams, kuriose ugdomi kelių savivaldybių teritorijoje gyvenantys specialiųjų poreikių mokiniai, tinklą.

6. Savivaldybė privalo turėti optimalų pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo programų teikėjų tinklą, užtikrinantį asmenų teisę mokytis valstybine kalba, bei pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų tinklą.

7. Vietovėse, kuriose tradiciškai gausiai gyvena tautinė mažuma, ir jeigu bendruomenė prašo, savivaldybė laiduoja mokymąsi tautinės mažumos kalbos arba tautinės mažumos kalba.

8. Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarką tvirtina Vyriausybė. Švietimo ir mokslo ministerija, apskričių viršininkai, savivaldybės, vadovaudamiesi Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka, rengia ir tvirtina savo įsteigtų mokyklų tinklo pertvarkos bendruosius planus.

28 straipsnis. Priėmimas į mokyklą, perėjimas ir perkėlimas į kitą mokyklą

1. Asmuo turi teisę rinktis valstybinę, savivaldybės ar nevalstybinę mokyklą ir ją keisti.

2. Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklą ir valstybinę ir savivaldybės profesinio mokymo įstaigą tvarką nustato steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)), remdamasis švietimo ir mokslo ministro patvirtintais bendraisiais priėmimo reikalavimais.

3. Į valstybinę ir savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklą pirmumo teise priimamas asmuo, gyvenantis mokyklos steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) tai mokyklai priskirtoje aptarnavimo teritorijoje. Tėvų (globėjų, rūpintojų) ir vaiko pageidavimu vaikas gali būti priimtas į kitą bendrojo lavinimo mokyklą tuo atveju, jeigu joje yra laisvų vietų.

4. Į valstybinę ir savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklą, skirtą specialiųjų poreikių mokiniams ugdyti, priimami asmenys, turintys didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių.

5. Priėmimo į nevalstybinę mokyklą, vykdančią formaliojo švietimo programas, tvarką nustato dalyvių susirinkimas (savininkas), remdamasis šio Įstatymo nustatytais priėmimo į atitinkamas programas reikalavimais.

6. Priėmimo į neformaliojo vaikų švietimo programas vykdančią mokyklą tvarką nustato steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)).

7. Priėmimą į aukštąsias mokyklas reglamentuoja Mokslo ir studijų įstatymas.

8. Asmenų priėmimą į profesinio mokymo ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas vykdančias mokyklas reglamentuoja Profesinio mokymo ir Neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymai.

9. Vaikas iki 16 metų negali nutraukti mokymosi pagal privalomojo švietimo programas.

10. Mokykla, dėl objektyvių priežasčių negalinti užtikrinti mokiniui, besimokančiam pagal privalomojo švietimo programas, psichologinės, specialiosios pedagoginės, specialiosios ar socialinės pedagoginės pagalbos, suderinusi su jo tėvais (globėjais, rūpintojais), pedagogine psichologine bei vaikų teisių apsaugos tarnyba, siūlo jam mokytis kitoje mokykloje.

11. Mokinys Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo nustatytais pagrindais ir tvarka gali būti perkeltas į kitą mokyklą.

29 straipsnis. Teisė mokytis valstybine ir gimtąja kalba

1. Kiekvienam Lietuvos Respublikos piliečiui ir užsieniečiui, turinčiam teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, garantuojamas mokymas valstybine kalba ir valstybinės kalbos mokymasis.

2. Bendrojo lavinimo ir neformaliojo švietimo mokykloje, kurios veiklos nuostatuose, atsižvelgiant į tėvų (globėjų, rūpintojų) bei mokinių pageidavimą, įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba bei tautinės mažumos kultūros puoselėjimas, ugdymo procesas vykdomas arba kai kurie dalykai mokomi tautinės mažumos kalba. Šiose mokyklose valstybinės lietuvių kalbos dalykas yra sudėtinė ugdymo programos dalis. Tokiose mokyklose:

1) pradinio ugdymo programa vykdoma tautinės mažumos kalba, o tėvų (globėjų) pageidavimu pasirinktų ugdymo programos dalykų gali būti mokoma valstybine kalba;

2) pagrindinio ugdymo programą vykdoma dvikalbio ugdymo būdu: tautinės mažumos kalba ir valstybine kalba. Švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka organizuojamas ne mažiau kaip 2 dalykų mokymas valstybine kalba;

3) vidurinio ugdymo programa vykdoma dvikalbio ugdymo būdu: tautinės mažumos kalba ir valstybine kalba. Švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka organizuojamas ne mažiau kaip 3 dalykų mokymas valstybine kalba;

3. Valstybinė, savivaldybės ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo mokykla sudaro sąlygas tautinėms mažumoms priklausantiems mokiniams papildomai mokytis gimtosios kalbos, jeigu yra realus poreikis, yra tos kalbos specialistas ir ugdymo procesas vykdomas kita mokomąja kalba.

4. Tautinei mažumai priklausantis asmuo gimtosios kalbos gali mokytis neformaliojo švietimo programas vykdančioje mokykloje ar pas kitą švietimo teikėją.

5. Asmens, turinčio teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, vaikams sudaromos sąlygos mokytis valstybinės kalbos, valstybine kalba ir esant galimybei mokytis jų gimtosios kalbos.

6. Kurčiam ikimokyklinio ir bendrojo lavinimo mokyklose, skirtose specialiųjų poreikių mokiniams, sudaromos sąlygos mokytis gimtosios (gestų) kalbos.

7. Visos bendrąjį lavinimą teikiančios mokyklos turi užtikrinti valstybinės kalbos mokymą pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintas bendrąsias programas.

30 straipsnis. Teisė mokytis tikybos

1. Tikyba yra pasirenkama dorinio ugdymo dalis. Dorinis ugdymas yra pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo dalis. Tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu tikybos dalykas gali būti įtrauktas į jų vaikų ikimokyklinį ugdymą. Gali būti vykdomas religinis neformalusis švietimas bei savišvieta.

2. Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančios mokyklos mokinys, sulaukęs 14 metų, turi teisę rinktis vieną iš privalomojo dorinio ugdymo dalykų: tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikyba arba etika.

3. Jaunesniam negu 14 metų mokiniui tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybos arba etikos dalyką parenka tėvai (globėjai, rūpintojai), valstybės globojamam mokiniui jo šeimoje ar giminėje išpažįstamos tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikyba arba etika parenka vaiką globojanti institucija.

4. Tikybos mokymo formaliojo švietimo mokykloje (išskyrus aukštąją mokyklą) programą rengia atitinkama tradicinė religinė bendruomenė ar bendrija, pagal kompetenciją ją įvertina ir tvirtina jos vadovybė bei švietimo ir mokslo ministras.

5. Tikybos mokytis pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų) gali asmuo, įgijęs aukštąjį arba aukštesnįjį išsilavinimą bei pedagogo kvalifikaciją arba turintis tam reikalingą specialųjį pasirengimą. Toks asmuo privalo turėti tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos vadovybės nustatyta tvarka išduotą leidimą (siuntimą) mokytis tikybos.

6. Mokykla, negalinti užtikrinti mokinių ar jų tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidaujamos tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybos mokymo, įskaito mokiniui tikybos mokymą sekmadieninėje mokykloje ar kitoje tikybos mokymo grupėje pagal šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytus reikalavimus.

7. Tikybai mokytis ir tikybos programą papildantiems bei mokinių saviraiškos poreikius tenkinantiems šios programos moduliams vykdyti sudaromos tokios pat sąlygos kaip ir kitiems mokomiesiems pasirenkamiesiems dalykams mokytis bei jų programas papildantiems ir mokinių saviraiškos poreikius tenkinantiems šių programų moduliams vykdyti.

31 straipsnis. Švietimo prieinamumas dirbantiems asmenims

1. Darbdavys sudaro sąlygas dirbančiam asmeniui mokytis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Švietimo teikėjai sudaro sąlygas dirbančiam asmeniui mokytis įvairiomis formomis.

32 straipsnis. Švietimo prieinamumas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims

1. Socialinę atskirtį patiriantiems skurdžiai gyvenančių šeimų, pabėgėlių, nesimokantiems mokykloje vaikams, bedarbiams, asmenims, grįžusiems iš įkalinimo įstaigų, besigydantiems nuo alkoholizmo ir narkomanijos ir prie visuomenės nepritampantiems asmenims švietimo prieinamumas užtikrinamas teikiant jiems socialines paslaugas ir švietimo pagalbą.

2. Tikslines socialines ir švietimo programas vykdo Vyriausybė ir savivaldybės tiesiogiai arba per mokyklas. Šias programas gali rengti ir vykdyti nevyriausybines organizacijos bei kiti juridiniai ir fiziniai asmenys.

3. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, remdamosi Gyventojų ir Mokinių registrų duomenimis, nustato mokyklų nelankančių vaikų skaičių ir jų ugdymosi poreikius, kartu su mokyklomis vykdo tikslines šių vaikų įtraukimo į švietimą programas.

33 straipsnis. Švietimo prieinamumas specialiųjų poreikių mokiniams

1. Specialiųjų poreikių mokiniui jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu sudaromos sąlygos ugdytis arčiau jų gyvenamosios vietos esančioje ikimokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo mokykloje, profesinio mokymo įstaigoje. Mokyklą vaikui rekomenduoja pedagoginė psichologinė tarnyba, įvertinusi vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius.

2. Specialiųjų poreikių mokiniui švietimo prieinamumas užtikrinamas pritaikant mokyklos aplinką, teikiant psichologinę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą, aprūpinant ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis mokykloje švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka ir specialiosiomis mokymo priemonėmis, kitais įstatymų nustatytais būdais.

34 straipsnis. Švietimo prieinamumas riboto mobilumo asmenims

1. Vaikui, dėl ligos ar patologinės būklės negalinčiam mokytis bendrojo lavinimo mokykloje, sudaromos sąlygos mokytis stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, namuose, savarankiškai mokytis ir laikyti egzaminus. Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje tvarką ir mokinių mokymo namuose organizavimo tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru, savarankiško mokymosi tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras.

2. Socialinės rizikos vaikams, esantiems vaikų psichologinės socialinės reabilitacijos įstaigose, sudaromos sąlygos mokytis švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka, suderinta su socialinės apsaugos ir darbo ministru.

3. Asmeniui, kuriam laikinai atimta ar apribota laisvė, Vyriausybės nustatyta tvarka sudaromos sąlygos mokytis jo perauklėjimo ar bausmės atlikimo vietose, kad šis asmuo galėtų įgyti pradinį, pagrindinį ir vidurinį išsilavinimą, kvalifikaciją, savarankiškai lavintis.

4. Privalomosios krašto apsaugos tarnybos kariui privalomosios tarnybos metu sudaromos sąlygos mokytis pagal bendrojo lavinimo programų modulius, dalyvauti neformaliojo švietimo programose bei savišvietoje.

35 straipsnis. Vežiojimas, apgyvendinimas, maitinimas

1. Mokinių vežiojimu į mokyklą ir atgal rūpinasi savivaldybė, kurios teritorijoje jis gyvena. Mokinys į atitinkamą ugdymo programą vykdančią mokyklą vežamas mokykliniu autobusu, visuomeniniu transportu Transporto lengvatų įstatymo nustatyta tvarka mokinio pažymėjime nurodytu maršrutu arba kitu transportu. Į mokyklą ir atgal privalo būti vežiami kaimuose, miesteliuose toliau kaip 3 kilometrai nuo mokyklos gyvenantys mokiniai, besimokantys pagal priešmokyklinio ir bendrojo lavinimo programas. Priešmokyklinio ugdymo ir 1–8 klasių mokiniai vežami į artimiausią atitinkamą ugdymo programą vykdančią mokyklą.

2. Specialiųjų poreikių mokinių, kurie nepajėgia (negali savarankiškai vaikščioti, dėl didelių sutrikimų yra nesaugūs gatvėje) patys atvykti į bendrojo lavinimo mokyklą, vežiojimą į mokyklą ir atgal organizuoja mokyklos steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)) savo nustatyta tvarka.

3. Aukštųjų mokyklų dieninių skyrių studentai, profesinio mokymo įstaigų ir neformaliojo vaikų švietimo mokyklų mokiniai į mokyklą pavežami vietinio (miesto) ir (ar) tolimojo susisiekimo transportu.

4. Dieninių bendrojo lavinimo, neformaliojo vaikų švietimo mokyklų, profesinio mokymo įstaigų mokiniams, aukštųjų mokyklų dieninių skyrių studentams kelionės iki (iš) mokyklos lengvatos suteikiamos ir išlaidos kompensuojamos Transporto lengvatų įstatymo nustatyta tvarka.

5. Mokinys, priimtas mokytis į bendrojo lavinimo mokyklą iš mokyklos steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) nepriskirtos tai mokyklai aptarnavimo teritorijos, jo tėvų

(globėjų, rūpintojų) pageidavimu apgyvendinamas bendrabutyje. Priėmimo į mokyklos bendrabutį tvarką nustato mokyklos steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)).

6. Mokinys (išskyrus našlaitį ir likusį be tėvų (globėjų, rūpintojų) globos) už gyvenimą profesinio mokymo įstaigos bei aukštosios mokyklos bendrabutyje moka iš dalies. Užmokesčio dydį ir lengvatas, atsižvelgus į tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokinio socialinę padėtį, už gyvenimą bendrabutyje nustato mokykla. Mokesčiai skiriami bendrabučio išlaikymo išlaidoms padengti.

7. Mokinių gyvenimo valstybinės ir savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklos (biudžetinės įstaigos) bendrabutyje išlaidas apmoka mokyklos steigėjas. Tėvai (globėjai, rūpintojai) už jų maitinimą moka švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

8. Ikimokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose, vykdančiose pirminį profesinį mokymą, mokinių maitinimas organizuojamas pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus.

9. Mokiniai maitinami nemokamai teisės aktu nustatyta tvarka.

10. Už vaikų ir mokinių maitinimo organizavimą ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo mokykloje atsako mokyklos steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)) ir mokyklos vadovas, profesinio mokymo įstaigoje, vykdančioje pirminį profesinį mokymą, – mokyklos vadovas.

36 straipsnis. Švietimo kokybė

1. Pagal kompetenciją švietimo kokybę laiduoja valstybė, mokyklos steigėjas ir švietimo teikėjas.

2. Šio įstatymo 51 straipsnyje nurodytos švietimo valdymo institucijos teisinėmis, organizacinėmis ir ekonominėmis priemonėmis užtikrina švietimo atitiktį mokinio ir visuomenės poreikiams.

3. Švietimo kokybei užtikrinti ir gerinti vykdoma švietimo priežiūra, mokyklos veiklos kokybės vidinis ir išorinis vertinimas, švietimo stebėseną ir mokymosi pasiekimų vertinimas.

4. Švietimo teikėjas vykdo veiklos kokybės vidinį vertinimą ir atsako už teikiamo švietimo kokybę.

5. Švietimo kokybės tobulinimą gali inicijuoti fiziniai ir juridiniai asmenys, jų asociacijos, kreipdamiesi į švietimo programas formuojančius asmenis ar atitinkamo lygio institucijas.

37 straipsnis. Mokymosi pasiekimų vertinimas

1. Mokymosi pasiekimų vertinimo paskirtis – padėti mokiniui mokytis, planuoti ir koreguoti mokymo ir mokymosi procesą, įvertinti mokymosi pažangą ir pasiekimus, padėti priimti sprendimus dėl tolesnio mokymosi ar veiklos.

2. Mokymosi pasiekimus vertina mokytojas, švietimo teikėjas, mokyklos steigėjas (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimas (savininkas) (kitų mokyklų), Švietimo ir mokslo ministerija ir jos įgaliotos institucijos.

3. Formaliojo švietimo (išskyrus aukštojo mokslo studijų) programose dalyvaujančių mokinių mokymosi pasiekimai vertinami ir vertinimo rezultatai panaudojami švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka. Mokymosi pasiekimų vertinimas specialiuoju poreikiu mokiniams gali būti pritaikomas atsižvelgiant į įgimtus ar įgytus sutrikimus.

4. Švietimo ir mokslo ministro įgaliotos institucijos ir savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja mokymosi pasiekimų patikrinimus (egzaminus, įskaitas ir kitus mokymosi pasiekimų patikrinimo būdus) pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintas mokymosi pasiekimų patikrinimų programas ir mokymosi pasiekimų patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarkas, mokinių pasiekimų tyrimus.

5. Aukštųjų mokyklų studentų mokymosi pasiekimai vertinami Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka.

38 straipsnis. Mokymosi pasiekimų įteisinimas

1. Mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų, patvirtinančių bendrojo lavinimo programų baigimą ir išsilavinimo įgijimą, turinį, formą ir išdavimo tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras.

2. Mokymosi pagal bendrojo lavinimo programas pasiekimų įteisinimo dokumentai išduodami:

- 1) pradinio išsilavinimo pažymėjimas – įgijusiam pradinį išsilavinimą;
- 2) pagrindinio išsilavinimo pažymėjimas – įgijusiam pagrindinį išsilavinimą;
- 3) brandos atestatas – įgijusiam vidurinį išsilavinimą;
- 4) pažymėjimas – baigusiam tarptautinio bakalaureato programą;
- 5) mokymosi pasiekimų pažymėjimas – neįgijusiam pradinio, pagrindinio ar vidurinio išsilavinimo.

3. Mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų, patvirtinančių profesinio mokymo programų ar aukštojo mokslo studijų programų baigimą, aukštojo išsilavinimo, kvalifikacinio laipsnio, mokslo laipsnio ir kvalifikacijos suteikimą, išdavimą reglamentuoja Profesinio mokymo įstatymas ir Mokslo ir studijų įstatymas.

4. Asmeniui, baigusiam neformaliojo švietimo programą, gali būti išduotas pažymėjimas.

5. Išsilavinimo, įgyto mokantis nelietuvių kalba pagal užsienio valstybių bei tarptautinių organizacijų programas, pripažinimą Lietuvoje įgytam išsilavinimui bei Lietuvoje įgyto išsilavinimo patvirtinimą vykstantiems į užsienį reglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai ir tarptautinės sutartys.

39 straipsnis. Materialinis švietimo aprūpinimas ir mokymosi krūvis

1. Mokymosi aplinka mokykloje bei mokinių mokymosi krūvis turi atitikti higienos normas ir teisės aktų nustatytus mokinių saugos bei sveikatos reikalavimus ir laiduoti švietimo programų vykdymą.

2. Ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo programoms įgyvendinti reikalinga mokymosi aplinka kuriama vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro patvirtintais kriterijais.

3. Švietimo ir mokslo ministras tvirtina bendrojo lavinimo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių vertinimo ir aprūpinimo jais tvarką, nustatyta tvarka derina sveikatos apsaugos ministro tvirtinamas mokyklų higienos normas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS MOKYKLŲ, PAGALBOS ĮSTAIGŲ STEIGIMAS, VEIKLA, PABAIGA IR PERTVARKYMAS

40 straipsnis. Mokyklų rūšys, grupės ir tipai

1. Mokyklos skirstomos į šias rūšis:
 - 1) formaliojo švietimo mokyklos;
 - 2) neformaliojo švietimo mokyklos.
2. Formaliojo švietimo mokyklos skirstomos į šias grupes:
 - 1) bendrojo lavinimo mokyklų;
 - 2) profesinio mokymo įstaigų;
 - 3) aukštųjų mokyklų.
3. Bendrojo lavinimo mokyklų tipai yra: pradinė mokykla, progimnazija, pagrindinė mokykla, vidurinė mokykla ir gimnazija.
4. Pradinės mokyklos tipui priskiriamos mokyklos, vykdančios pradinio ugdymo programą.

5. Progimnazijos tipui priskiriamos mokyklos, vykdančios pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį ar pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį ir pradinio ugdymo programą ir atitinkančios Vyriausybės patvirtintoje mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarkoje nustatytus kriterijus.

6. Pagrindinės mokyklos tipui priskiriamos mokyklos, vykdančios pagrindinio ugdymo programą ar pagrindinio ugdymo ir pradinio ugdymo programas.

7. Vidurinės mokyklos tipui priskiriamos mokyklos, vykdančios vidurinio ugdymo programą, ar vidurinio ir pagrindinio ugdymo programas, ar vidurinio, pagrindinio ir pradinio ugdymo programas.

8. Gimnazijos tipui priskiriamos mokyklos, vykdančios akredituotą vidurinio ugdymo programą ir pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį. Atskiru atveju gimnazija gali vykdyti akredituotą vidurinio ugdymo programą ir pagrindinio ugdymo programą ar akredituotą vidurinio ugdymo programą, pagrindinio ugdymo programą ir pradinio ugdymo programą vadovaudamasi Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka.

9. Vidurinės mokyklos ir gimnazijos tipams priskiriamos mokyklos šio Įstatymo 42 straipsnio nustatyta tvarka gali vykdyti profesinio mokymo programas steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) sprendimu.

10. Bendrojo lavinimo mokyklų paskirtį ir vykdomų ugdymo programų, priskiriamų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programoms, galimą įvairovę reglamentuoja Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka.

11. Profesinio mokymo įstaigos į tipus neskirstomos.

12. Aukštųjų mokyklų tipus reglamentuoja Mokslo ir studijų įstatymas.

13. Neformaliojo švietimo mokyklos skirstomos į šias grupes:

1) ikimokyklinio ugdymo mokyklų;

2) neformaliojo vaikų švietimo mokyklų;

3) neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklų.

14. Ikimokyklinio ugdymo mokyklos į tipus neskirstomos.

15. Neformaliojo vaikų švietimo ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklos į tipus neskirstomos.

16. Mokyklų pavadinimų sudarymo ir rašymo tvarką, suderinus su Valstybine lietuvių kalbos komisija, tvirtina švietimo ir mokslo ministras. Mokyklos pavadinime rūšį, grupę ar tipą nusakantis žodis gali būti nevertojamas.

41 straipsnis. Mokyklų ir pagalbos įstaigų steigimas

1. Mokyklas ir pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai įstaigas gali steigti:

1) Seimas – valstybinį universitetą Vyriausybės teikimu;

2) Vyriausybė – valstybinę kolegiją Švietimo ir mokslo ministerijos teikimu, prireikus – švietimo įstaigas, kurių teisinė forma – viešoji įstaiga;

3) Švietimo ir mokslo ministerija – profesinio mokymo įstaigas, prireikus – bendrojo lavinimo mokyklas, skirtas visos šalies mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti, vadovaudamasi Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka ir gavusi finansų ministro raštišką sutikimą; neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklas, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančias įstaigas, gavusi finansų ministro raštišką sutikimą;

4) kitos ministerijos, Vyriausybės įstaigos, įstaigos prie ministerijų – profesinio mokymo įstaigas, vadovaudamasi Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka ir gavusios švietimo ir mokslo ministro bei finansų ministro raštiškus sutikimus; neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklas, gavusios švietimo ir mokslo ministro bei finansų ministro raštiškus sutikimus;

5) apskrities viršininkas – profesinio mokymo įstaigas, prireikus – bendrojo lavinimo mokyklas vadovaudamasis Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka ir gavęs švietimo ir mokslo ministro ir finansų ministro raštiškus sutikimus; neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklas, prireikus – pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančias įstaigas (išskyrus pedagogines psichologines tarnybas), gavęs švietimo ir mokslo ministro bei finansų ministro raštiškus sutikimus;

6) savivaldybės taryba – ikimokyklinio ugdymo, kitas neformaliojo švietimo mokyklas – savarankiškai, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančias įstaigas – vadovaudamasi Vyriausybės nustatytais švietimo pagalbos įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijais, o bendrojo lavinimo mokyklas, profesinio mokymo įstaigas, vadovaudamasi Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka;

7) kiti Lietuvos Respublikos juridiniai ir fiziniai asmenys bei kitų valstybių juridiniai ir fiziniai asmenys – bendrojo lavinimo mokyklas, profesinio mokymo įstaigas vadovaudamiesi Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka ir gavę švietimo ir mokslo ministro raštišką sutikimą ir neformaliojo švietimo mokyklas.

2. Nevalstybinės aukštosios mokyklos steigiamos vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymu.

3. Mokyklos steigėjais gali būti keli fiziniai ir juridiniai asmenys, sudarę mokyklos steigimo sandorį.

42 straipsnis. Mokyklos veikla

1. Valstybinė ir savivaldybės mokykla yra viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė arba viešoji įstaiga. Ji savo veikloje vadovaujasi atitinkamai šiuo ir Biudžetinių įstaigų arba Viešųjų įstaigų įstatymais. Nevalstybinė mokykla yra viešasis arba privatusis juridinis asmuo. Jo teisinę formą pasirenka steigėjas.

2. Mokykla savo veiklą pradeda įregistravus mokyklą juridinių asmenų registre Civilinio kodekso ir Juridinių asmenų registro nuostatų nustatyta tvarka.

3. Mokyklos veiklą, jos bendruomenės narių teises, pareigas ir atsakomybę reglamentuoja mokyklos nuostatai (statutas), mokyklos steigimo sandoris.

4. Valstybinės ir savivaldybės mokyklos nuostatai rengiami vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro patvirtintais reikalavimais valstybinių ir savivaldybių mokyklų nuostatams.

5. Aukštosios mokyklos veiklą reglamentuoja jos statutas. Statutas rengiamas ir tvirtinamas Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka.

6. Mokslo metų pradžią ir trukmę bendrojo lavinimo mokyklose ir pirminiam profesiniam mokymui profesinio mokymo įstaigose nustato švietimo ir mokslo ministras; valstybinėse ir savivaldybių neformaliojo švietimo mokyklose (biudžetinėse įstaigose) mokslo metų pradžią ir trukmę nustato steigėjas, nevalstybinėse neformaliojo švietimo mokyklose – dalyvių susirinkimas (savininkas). Tęstinio profesinio mokymo pradžią nustato mokykla.

7. Mokykla formaliojo profesinio mokymo programas gali vykdyti tik turėdama švietimo ir mokslo ministro išduotą licenciją, už kurios išdavimą (papildymą ar patikslinimą) mokama nustatyto dydžio valstybės rinkliava. Mokymo licencijavimo taisyklės tvirtina Vyriausybė.

8. Mokykla (išskyrus aukštąją) ar kitas švietimo teikėjas mokinių priėmimą ir mokymą pradeda tik gavę licenciją ir (ar) raštišką sutikimą, jeigu jie yra privalomi.

9. Valstybinės ir savivaldybių formaliojo švietimo mokyklos (biudžetinės įstaigos) – steigėjo sprendimu, kitos mokyklos – dalyvių susirinkimo (savininko) sprendimu gali vykdyti neformaliojo švietimo programas.

10. Mokykla gali:

1) steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) arba mokyklos nuostatuose nustatytu mastu prisiimti išpareigojimus, sudaryti mokymo ir kitas sutartis;

2) steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) leidimu steigti filialus ir atstovybes, jungtis į asociacijas;

3) nustatyti teikiamų švietimo ar papildomų paslaugų kainas, įkainius ir tarifus tais atvejais, kai šio bei kitų įstatymų nustatyta tvarka jų nenustato Vyriausybė arba steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas));

4) vykdyti šalies bei tarptautinius švietimo projektus;

5) verstis mokyklos nuostatuose leista ūkine komercine veikla, jei tai neprieštaruja įstatymams;

6) turėti kitų šio Įstatymo nenustatytų teisių ir pareigų, jeigu jos neprieštaruja įstatymams.

11. Mokykla privalo užtikrinti ugdymo, mokymo, studijų, švietimo programų vykdymą, atvirumą vietos bendruomenei, mokymo sutarties sudarymą bei sutartų išipareigojimų vykdymą, geros kokybės švietimą.

12. Mokykloje gali veikti mokinių ir jaunimo organizacijos, kurios skatina mokinių dorovinį, tautinį, pilietinį sąmoningumą, patriotizmą, puoselėja kultūrinę bei socialinę brandą, padeda tenkinti jų saviugdos ir saviraiškos poreikius. Mokinių ir jaunimo organizacijos savo veiklą grindžia nustatyta tvarka įregistruotais įstatais, jų veikla neturi prieštarauti Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams.

13. Mokykloje veikiančioms mokinių ir jaunimo organizacijoms sudaromos palankios veiklos sąlygos. Šias organizacijas gali finansuoti ir kitais būdais remti valstybė, steigėjas ar kiti fiziniai bei juridiniai asmenys.

43 straipsnis. Mokyklos, pagalbos įstaigos pabaiga, pertvarkymas ir struktūriniai pertvarkymai

1. Valstybinės profesinio mokymo įstaigos, bendrojo lavinimo mokyklos steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)) mokyklą reorganizuoja, likviduoja ar pertvarko vadovaudamasis Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka ir gavęs mokyklos steigimui pritarusių institucijų raštiškus sutikimus. Valstybinės neformaliojo švietimo mokyklos, pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai įstaigos steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)) mokyklą, įstaigą reorganizuoja, likviduoja ar pertvarko gavęs mokyklos, įstaigos steigimui pritarusių institucijų raštiškus sutikimus. Savivaldybės taryba ikimokyklinio, kitas neformaliojo švietimo mokyklas reorganizuoja, likviduoja ar pertvarko savarankiškai, bendrojo lavinimo mokyklas, profesinio mokymo įstaigas – vadovaudamasi Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančias įstaigas – pagal Vyriausybės nustatytus švietimo pagalbos įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijus. Savivaldybės ikimokyklinio, kitos neformaliojo švietimo mokyklos (viešosios įstaigos) reorganizuojamos, likviduojamos ar pertvarkomos visuotinio dalininkų susirinkimo (savininko) sprendimu, bendrojo lavinimo mokyklos (viešosios įstaigos), profesinio mokymo įstaigos (viešosios įstaigos) – visuotinio dalininkų susirinkimo (savininko) sprendimu vadovaujantis Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka.

2. Nevalstybinė formaliojo švietimo mokykla (išskyrus aukštąją) reorganizuojama vadovaujantis Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka ir gavus švietimo ir mokslo ministro raštišką sutikimą.

3. Nevalstybinė mokykla likviduojama dalyvių susirinkimo (savininko) sprendimu ar kitais įstatymų nustatytais atvejais.

4. Mokyklos struktūriniai pertvarkymai – mokyklos rūšies, grupės ar tipo pakeitimas arba vykdomos organizacinės veiklos pakeitimai (klasių, grupių, skyrių, filialų steigimas ar likvidavimas, mokymo valstybine kalba ar tautinės mažumos kalba įvedimas ar pabaiga mokykloje) – vykdomi mokyklos steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) sprendimu ir vadovaujantis Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas,

tinklo kūrimo tvarka. Valstybinės ir nevalstybinės mokyklos rūšies, grupės ar tipo pakeitimas atliekamas gavus švietimo ir mokslo ministro raštišką sutikimą.

5. Mokyklos steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) sprendimu mokyklos vadovas apie mokyklos reorganizavimą, likvidavimą ar pertvarkymą arba mokyklos rūšies, grupės ar tipo (išskyrus atvejį kai mokyklos tipas keičiamas iš vidurinės mokyklos į gimnaziją) pakeitimą privalo raštu pranešti kiekvienam mokiniui ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo. Mokykla privalo įvykdyti mokymosi sutartyje numatytus mokyklos išipareigojimus mokiniams.

6. Steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)) mokyklą, pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai įstaigą reorganizuoja, likviduoja ar pertvarko Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

PENKTASIS SKIRSNIS

MOKINIO, TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ), MOKYTOJO IR KITO ŠVIETIMO TEIKĖJO TEISĖS IR PAREIGOS

44 straipsnis. Mokinio ir švietimo teikėjo susitarimai

1. Švietimo santykiai tarp mokinio ir švietimo teikėjo įforminami rašytine sutartimi.
2. Mokymo sutartį už vaiką iki 14 metų jo vardu sudaro tėvai (globėjai), veikdami išimtinai vaiko interesais.
3. Vaikas nuo 14 iki 18 metų mokymo sutartį sudaro turėdamas tėvų (rūpintojų) sutikimą.
4. Sutartyje nurodomos sutarties šalys, mokymosi programa, jos baigimo forma, šalių išipareigojimai, sutarties terminas, jos keitimo, nutraukimo pagrindai ir padariniai.
5. Švietimo santykiai prasideda nuo mokinio pirmos mokymosi dienos. Sutartys sudaromos iki pirmos mokymosi dienos. Sutarties nuostata, prieštaraujanti šiam ir kitiems įstatymams, negalioja. Sutartis registruojama mokykloje, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip.
6. Profesinio mokymo sutartys sudaromos Profesinio mokymo įstatymo nustatyta tvarka, aukštojo mokslo studijų sutartys – Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka.

45 straipsnis. Mokinio teisės ir pareigos

1. Mokinys turi teisę:
 - 1) nemokamai gauti informaciją apie veikiančias mokyklas, švietimo programas, mokymosi formas;
 - 2) pagal savo gebėjimus ir poreikius mokytis mokykloje, savarankiškai mokytis ir įgyti valstybinius standartus atitinkantį išsilavinimą, kvalifikaciją;
 - 3) sulaukęs 14 metų, savarankiškai pasirinkti dorinio ugdymo (tikybos arba etikos) programą;
 - 4) gauti geros kokybės švietimą;
 - 5) pasirinkti formaliojo švietimo programas papildančius bei jo saviraiškos poreikius tenkinančius šių programų modulius, pasirenkamųjų dalykų programas, kursus;
 - 6) į psichologinę ir specialiąją pedagoginę, specialiąją, socialinę pedagoginę, informacinę pagalbą, sveikatos priežiūrą mokykloje, informaciją apie savo pasiekimų vertinimą ir kitą su mokymusi susijusią informaciją;
 - 7) mokytis savitarpio pagarba grįstoje, psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugioje aplinkoje, turėti higienos reikalavimus atitinkančius mokymosi krūvį ir vietą;
 - 8) į nešališką mokymosi pasiekimų įvertinimą;
 - 9) dalyvauti mokyklos savivaldoje;
 - 10) įstatymų nustatyta tvarka ginti savo teises;
 - 11) naudotis kitomis Profesinio mokymo, Mokslo ir studijų ar Neformaliojo suaugusiųjų švietimo bei kitų įstatymų nustatytais teisėmis.
2. Mokinys privalo:

- 1) sudarius mokymo sutartį, laikytis visų jos sąlygų, mokyklos vidaus tvarką reglamentuojančių dokumentų reikalavimų;
- 2) reguliariai lankyti mokyklą, stropiai mokytis, gerbti mokytojus ir kitus mokyklos bendruomenės narius, nepažeisti jų teisių ir teisėtų interesų;
- 3) mokytis pagal privalomojo švietimo programas iki 16 metų;
- 4) įstatymų numatytais atvejais atsakyti už savo veiksmus arba atlyginti už savo neteisėtais veiksmais padarytą žalą;
- 5) vykdyti pareigas, nustatytas kituose teisės aktuose.

46 straipsnis. Tėvų (globėjų, rūpintojų) teisės ir pareigos

1. Tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę:
 - 1) 6 metų sulaukusį vaiką, jei jis yra pakankamai subrendęs, leisti mokytis pagal pradinio ugdymo programą;
 - 2) nemokamai gauti informaciją apie veikiančias mokyklas, švietimo programas, mokymo formas;
 - 3) dalyvauti parenkant (prireikus parinkti) vaikui ugdymo programą, formą, mokyklą ar kitą švietimo teikėją;
 - 4) gauti informaciją apie vaiko būklę, ugdymo ir ugdymosi poreikius, pažangą, mokyklos lankymą ir elgesį;
 - 5) dalyvauti mokyklos savivaldoje;
 - 6) dalyvauti įvertinant vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius ir gauti išsamią informaciją apie įvertinimo rezultatus;
 - 7) naudotis kitų įstatymų nustatytais teisėmis.
2. Tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo:
 - 1) vaiką, kuriam tais kalendoriniais metais sueina 7 metai, leisti mokytis pagal pradinio ugdymo ar specialiųjų poreikių mokiniams pritaiktą pradinio ugdymo programą, išskyrus šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje numatytus atvejus; užtikrinti punctualų ir reguliarių mokyklos lankymą;
 - 2) sudaryti vaikui sveikas ir saugias gyvenimo sąlygas, apsaugoti jį nuo smurto, prievartos ir išnaudojimo, užtikrinti, kad vaikas laiku pasitikrintų sveikatą;
 - 3) bendradarbiauti su mokyklos vadovu, kitu švietimo teikėju, mokytojais, kitais specialistais, teikiančiais specialiąją, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą, sveikatos priežiūrą, sprendžiant vaiko ugdymosi klausimus ir vykdyti jų rekomendacijas;
 - 4) dalyvauti parenkant specialiųjų poreikių mokiniui ugdymo programą bei bendrojo lavinimo mokyklą;
 - 5) parinkti savo vaikams iki 14 metų dorinio ugdymo (tikybos arba etikos) programą;
 - 6) formuoti vaiko vertybines orientacijas, kontroliuoti ir koreguoti jo elgesį;
 - 7) užtikrinti vaiko parengimą mokyklai, jo mokymąsi pagal pradinio ir pagrindinio ugdymo programą;
 - 8) vykdyti pareigas, nustatytas kituose teisės aktuose.

47 straipsnis. Teisė dirbti mokytoju

1. Dirbti mokytoju turi teisę:
 - 1) pedagogas bei asmuo, įgijęs aukštąjį arba aukštesnįjį (specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą – pagal bendrojo lavinimo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas;
 - 2) asmuo, baigęs profesinio mokymo programą, įgijęs vidurinį išsilavinimą ir kvalifikaciją bei turintis 3 metų atitinkamos srities darbo praktiką – pagal profesinio mokymo ir neformaliojo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas) švietimo programas;
 - 3) asmuo, nurodytas šio įstatymo 30 straipsnio 5 dalyje – mokyti tikybos;

4) aukštosios mokyklos studentas – pagal bendrojo lavinimo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas;

5) asmuo, įgijęs vidurinį išsilavinimą – pagal neformaliojo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas) švietimo programas;

6) asmuo, baigęs studijas užsienio valstybėje, kuriam teisės aktų nustatyta tvarka leista dirbti mokytoju Lietuvoje.

2. Papildomus reikalavimus mokytojams, nurodytiems šio straipsnio 1 dalyje, nustato švietimo ir mokslo ministras.

3. Mokykloje Lietuvos Respublikos teisės aktų bei tarptautinių sutarčių nustatyta tvarka gali dirbti užsienio šalies pilietis ar asmuo be pilietybės.

4. Mokytoju negali dirbti asmuo:

1) neatitinkantis šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų reikalavimų;

2) netekęs religinės bendrijos ar bendruomenės vadovybės leidimo (siuntimo) – mokyti tikybos pagal formaliojo švietimo programas;

3) Lietuvos Respublikos pilietis nelietuvių kalba baigęs vidurinio ugdymo programą ir neturintis valstybinės kalbos mokėjimo antrosios kategorijos, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus kai Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos netaikomos;

4) nuteistas už tyčinę nusikalstamą veiką;

5) teismo sprendimu pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksnium – iki jo pripažinimo veiksnium ar veiksnium apribojimo panaikinimo;

6) kuriam teismo sprendimu apribota tėvų valdžia – apribojimo laikotarpiu;

7) sergantis Sveikatos apsaugos ministerijos atitinkamame sąraše nurodytomis ligomis;

8) buvęs SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) kadrinis darbuotojas, kuriam taikomi Įstatyme „Dėl SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) vertinimo ir šios organizacijos kadrinių darbuotojų dabartinės veiklos“ numatyti apribojimai.

48 straipsnis. Mokytojo teisės ir pareigos

1. Mokytojas turi teisę:

1) siūlyti savo individualias programas; pasirinkti pedagoginės veiklos būdus ir formas;

2) ne mažiau kaip 5 dienas per metus dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose;

3) būti atestuotas ir įgyti kvalifikacinę kategoriją švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka;

4) dirbti savitarpio pagarba grįštoje, psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugioje aplinkoje, turėti higienos reikalavimus atitinkančią ir tinkamai aprūpintą darbo vietą;

5) dalyvauti mokyklos savivaldoje;

6) siūlyti mokyklos vadovui kreiptis į savivaldybės administracijos direktorių dėl minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės vaikui skyrimo;

7) naudotis kitomis Profesinio mokymo, Mokslo ir studijų, Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir kitų įstatymų nustatytais teisėmis.

2. Mokytojas privalo:

1) užtikrinti ugdomų mokinių saugumą, geros kokybės ugdymą;

2) ugdyti tvirtas mokinių dorovės, pilietines, tautines bei patriotines nuostatas, laiduoti jų asmenybės galių plėtotę;

3) ugdyti remdamasis mokinių gebėjimais, polinkiais, patirtimi, stiprinti mokinių norą mokytis ir pasitikėjimą savo gebėjimais, padėti pasirinkti tolesnę mokymosi kryptį ir profesiją;

4) kartu su mokiniais planuoti mokymosi tikslus, nešališkai vertinti mokinių mokymosi pasiekimus ir nuolat juos informuoti apie mokymosi sėkmingumą ir spragas;

5) mokyklos nustatyta tvarka informuoti tėvus (globėjus, rūpintojus) apie jų vaiko būklę, ugdymo ir ugdymosi poreikius, pažangą, mokyklos lankymą ir elgesį, padėti jiems formuoti vaiko vertybines orientacijas;

6) bendradarbiauti su kitais mokytojais, kad būtų pasiekti mokymo tikslai;

7) laikytis mokytojo etikos ir mokyklos vidaus tvarką nustatančių dokumentų;

8) tobulinti savo kvalifikaciją mokyklos vadovo nustatyta tvarka;

9) suteikti pagalbą mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų ar specialiųjų ugdymosi poreikių, pritaikyti specialiųjų poreikių mokiniams dalyko programą, turinį, metodus ir parinkti tinkamas mokymo priemones;

10) vykdyti kitas Profesinio mokymo, Mokslo ir studijų, Neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymų nustatytas pareigas.

3. Pedagogų profesinių sąjungų atstovai turi teisę netrukdomai dalyvauti sprendžiant pedagogų darbo sąlygų klausimus darbovietėje.

49 straipsnis. Laisvojo mokytojo teisės ir pareigos

1. Laisvasis mokytojas teisės aktų nustatyta tvarka gali vykdyti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo, neformaliojo švietimo programas, formaliojo švietimo programų modulius, o įgijęs licenciją – formaliojo profesinio mokymo programas.

2. Laisvasis mokytojas turi teisę:

1) dirbti pagal savo individualias programas;

2) pasirinkti pedagoginės veiklos būdus ir formas;

3) teikti informacinę, konsultacinę ir kvalifikacijos tobulinimo pagalbą.

3. Laisvasis mokytojas privalo:

1) laikytis mokytojo etikos;

2) užtikrinti ugdomų mokinių saugumą;

3) turėti higienos reikalavimus atitinkančią ugdymui skirtą darbo vietą;

4) vykdyti su mokiniu sutartą ugdymo procesą.

4. Laisvasis mokytojas, mokantis mokinius, kuriuos jis ugdo pagal to paties dalyko programą mokykloje, pažeidžia mokytojo etiką.

50 straipsnis. Kito švietimo teikėjo teisės ir pareigos

1. Kitas švietimo teikėjas turi teisę:

1) vykdyti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo, neformaliojo švietimo programas, formaliojo švietimo programų modulius, o įgijęs licenciją – ir formaliojo profesinio mokymo programas;

2) teikti informacinę, konsultacinę ir kvalifikacijos tobulinimo pagalbą;

3) gauti nustatytą finansavimą ir lengvatas.

2. Kitas švietimo teikėjas privalo:

1) užtikrinti švietimo kokybę ir mokinių saugumą ugdymo procese;

2) sudaryti mokiniams higienos normas atitinkančias ugdymosi sąlygas;

3) rūpintis mokytojų kvalifikacijos tobulinimu.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS ŠVIETIMO VALDYMAS. SAVIVALDA

51 straipsnis. Švietimo valdymas ir valdymo subjektai

1. Švietimo valdymo paskirtis – laiduoti valstybės švietimo politikos vykdymo kokybę vadybos priemonėmis: stebėseną, planavimą, įgaliojimų ir atsakomybės paskirstymu bei priežiūra.

2. Švietimo valdymo subjektai yra:

1) Vyriausybė, Švietimo ir mokslo ministerija, kitos ministerijos, Vyriausybės įstaigos, įstaigos prie Švietimo ir mokslo ministerijos, apskričių viršininkai;

- 2) savivaldybės institucijos;
- 3) dalyvių susirinkimas (savininkas);
- 4) švietimo įstaigos vadovas.

3. Dalis švietimo valdymo įgaliøjimų gali būti perduota švietimo savivaldos institucijoms.

52 straipsnis. Švietimo stebėseną

1. Švietimo stebėsenos paskirtis – sudaryti sąlygas visiems švietimo valdymo subjektams priimti pagrįstus sprendimus ir vykdyti švietimo kokybę laiduojantį valdymą.

2. Valstybės švietimo stebėseną, vadovaudamasi švietimo ir mokslo ministro patvirtintais švietimo stebėsenos rodikliais ir jo nustatyta tvarka, vykdo Švietimo ir mokslo ministerija bei kitos ministro įgalios įstaigos, apskričių viršininkų ir savivaldybių administracijos, mokyklos.

3. Švietimo ir mokslo ministerija skelbia pranešimus apie švietimo sistemos būklę šalyje ir regionuose.

53 straipsnis. Švietimo planavimas

1. Švietimo planavimo paskirtis – įvertinus švietimo būklę ir atsižvelgus į visuomenės švietimo poreikius, nustatyti ilgalaikius ir trumpalaikius švietimo tikslus bei uždavinius, apibrėžti prioritetus ir priemones uždaviniams vykdyti.

2. Lietuvos švietimo politikos prioritetus, ilgalaikius švietimo tikslus, švietimo turinio kaitos kryptis, finansavimo prioritetus nustato Seimas, tvirtindamas Valstybinę švietimo strategiją, kurią rengia Vyriausybė. Valstybinė švietimo strategija rengiama dešimčiai metų, gali būti tikslinama ne dažniau kaip kas ketverius metus. Valstybinei švietimo strategijai įgyvendinti Vyriausybė tvirtina jos įgyvendinimo programą.

3. Apskričių viršininkai, savivaldybės, įgyvendindami Valstybinę švietimo strategiją, nustato ilgalaikius švietimo plėtros tikslus ir priemones jiems pasiekti. Mokyklos rengia strateginį planą ir metinį veiklos planą.

4. Mokyklos strateginiam planui pritaria mokyklos taryba, steigėjas (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgalios asmuo (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimas (savininkas) (kitų mokyklų), tvirtina mokyklos vadovas.

5. Mokyklos metiniam veiklos planui pritaria mokyklos taryba, jį tvirtina mokyklos vadovas.

6. Aukštojo mokslo planavimas atliekamas Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka.

54 straipsnis. Vyriausybės įgaliojimai švietimo valdymo srityje

Vyriausybė:

1) tvarko krašto švietimo reikalus, vykdo švietimą reglamentuojančius įstatymus, Respublikos Prezidento dekretus ir Seimo nutarimus, ilgalaikes valstybines švietimo programas, Vyriausybės programos švietimo dalį, tvirtina jos vykdomo programas, švietimą reglamentuojančių įstatymų įgyvendinančiuosius teisės aktus;

2) koordinuoja Švietimo ir mokslo ministerijos, kitų ministerijų ir Vyriausybės įstaigų veiklą švietimo klausimais;

3) steigia, reorganizuoja, likviduoja ir pertvarko kolegijas, švietimo valdymo subjektus – Vyriausybės įstaigas bei įstaigas prie Švietimo ir mokslo ministerijos ir paveda šiai ministerijai dalį įstaigos prie ministerijos steigėjo funkcijų;

4) paveda jai pavaldžioms vykdomosios valdžios institucijoms rengti Valstybinę švietimo strategiją, atsako už jos ir Vyriausybės programos švietimo srityje vykdymą.

55 straipsnis. Švietimo ir mokslo ministerijos įgaliojimai švietimo valdymo srityje

Švietimo ir mokslo ministerija:

- 1) dalyvauja kuriant valstybinę švietimo politiką ir ją įgyvendina;
- 2) vadovaudamasi Valstybine švietimo strategija ir Vyriausybės programa, rengia vienerių metų ir ilgalaikes investicines programas švietimo srityje ir teikia jas Vyriausybei tvirtinti;
- 3) teikia Vyriausybei jos darbo reglamento nustatyta tvarka įstatymų ir kitų teisės aktų projektus;
- 4) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka tvarko valstybės studijų ir mokymo programų registrą, steigia ir tvarko švietimo ir mokslo institucijų, licencijų, išsilavinimo pažymėjimų blankų, diplomų ir atestatų, kvalifikacijos tobulinimo programų ir renginių, mokinių, studentų, pedagogų registrus, steigia ir tvarko valstybės švietimo informacines sistemas;
- 5) koordinuoja apskričių viršininkų ir savivaldybių administracijų švietimo padalinių veiklą įgyvendinant valstybės švietimo politiką, teikia Vyriausybei tvirtinti bendruosius jų nuostatus;
- 6) nustato mokslo metų pradžią ir trukmę bendrojo lavinimo mokyklose ir pirminiam profesiniam mokymui profesinio mokymo įstaigose;
- 7) tvirtina studijų kryptių aprašus;
- 8) vykdo šio įstatymo 38 straipsnio 5 dalyje nurodyto išsilavinimo pripažinimą ir patvirtinimą;
- 9) tvirtina ikimokyklinio ir neformaliojo vaikų švietimo programų kriterijus, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašus, priešmokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo bendrąsias programas, ugdymo programas, priskiriamas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programoms, neuniversitetinių studijų programas;
- 10) tvirtina bendrojo lavinimo mokyklos bendruosius ugdymo planus, bendruosius profesinio mokymo planus;
- 11) tvirtina mokymosi pasiekimų patikrinimų (egzaminų, įskaitų ir kitų mokymosi pasiekimų patikrinimo būdų) programas;
- 12) nustato mokymosi pasiekimų patikrinimų (egzaminų, įskaitų ir kitų mokymosi pasiekimų patikrinimo būdų) organizavimo ir vykdymo tvarkas;
- 13) nustato nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo lavinimo programas tvarką,
- 14) kartu su socialinės apsaugos ir darbo ministru nustato formaliojo profesinio mokymo tvarką;
- 15) nustato vaikų brandumo mokytis pagal priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas įvertinimo tvarką;
- 16) nustato vaiko, kuriam tais kalendoriniais metais sueina 7 metai ir kuriam reikalinga nuolatinė kvalifikuotų specialistų pagalba bei sveikata tausojantis dienos režimas, ugdymo ikimokyklinio ugdymo įstaigoje arba namuose pagal vaiko ugdymosi poreikiams pritaikytą ugdymo programą organizavimo tvarką;
- 17) nustato profesinio mokymo programos modulio įtraukimo į vidurinio ugdymo programą ir įskaitymo tęsiant mokymąsi pagal profesinio mokymo programą tvarką;
- 18) organizuoja ir koordinuoja vidurinio ugdymo programos akreditaciją, tvirtina vidurinio ugdymo programos akreditacijos kriterijus ir jos vykdymo tvarką;
- 19) nustato mokymosi tautinės mažumos kalba pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas tvarką;
- 20) nustato specialiojo ugdymo organizavimo tvarką;
- 21) kartu su sveikatos apsaugos ministru ir socialinės apsaugos ir darbo ministru tvirtina specialiųjų poreikių mokinių grupių nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi poreikių skirstymo į nedidelius, vidutinius, didelius ir labai didelius tvarką;
- 22) nustato mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo ir specialiojo ugdymo skyrimo tvarką;
- 23) nustato ugdymo programų pritaikymo specialiųjų poreikių mokiniams tvarką;

- 24) suderinęs su sveikatos apsaugos ministru nustato reikalavimus mokyklų specialiojo ugdymo komisijų sudarymui ir darbo organizavimui;
- 25) suderinęs su sveikatos apsaugos ministru nustato reikalavimus pedagoginių psichologinių tarnybų nuostatams;
- 26) nustato švietimo pagalbos ikimokyklinio amžiaus vaiką namuose auginančiai šeimai teikimo tvarką;
- 27) nustato švietimo pagalbos nelankančiam ugdymo įstaigos 5-6 metų vaikui teikimo tvarką;
- 28) nustato psichologinės pagalbos mokiniui teikimo tvarką;
- 29) nustato socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarką;
- 30) nustato specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarką;
- 31) nustato specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarką;
- 32) nustato specialiųjų poreikių mokinių aprūpinimo ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis mokykloje tvarką;
- 33) kartu su socialinės apsaugos ir darbo ministru nustato profesinio orientavimo organizavimo tvarką;
- 34) tvirtina informacijos apie mokyklos veiklą viešo skelbimo tvarkos aprašą;
- 35) nustato bendruosius priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklą ir profesinio mokymo įstaigą reikalavimus;
- 36) kartu su sveikatos apsaugos ministru nustato mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje tvarką;
- 37) kartu su sveikatos apsaugos ministru nustato mokinių mokymo namuose organizavimo tvarką;
- 38) suderinęs su socialinės apsaugos ir darbo ministru nustato socialinės rizikos vaikų mokymo vaikų psichologinės socialinės reabilitacijos įstaigose tvarką;
- 39) kartu su sveikatos apsaugos ministru nustato sveikatos priežiūros mokyklose tvarką;
- 40) tvirtina savarankiško mokymosi tvarką;
- 41) tvirtina neakivaizdinio mokymosi tvarką;
- 42) tvirtina modulinio mokymosi tvarką;
- 43) nustato mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo ir vertinimo rezultatų panaudojimo tvarką;
- 44) nustato mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų, patvirtinančių bendrojo lavinimo programų baigimą ir išsilavinimo įgijimą, turinį, formą ir išdavimo tvarką;
- 45) nustato mokymosi pasiekimų įteisinimo tvarką;
- 46) nustato neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu asmens įgytos kompetencijos pripažinimo kaip baigtos formaliojo švietimo programos dalies tvarką;
- 47) tvirtina reikalavimus valstybinių ir savivaldybių mokyklų nuostatams;
- 48) suderinus su Valstybine lietuvių kalbos komisija, tvirtina mokyklų pavadinimų sudarymo ir rašymo tvarką;
- 49) Vyriausybės nustatyta tvarka išduoda licencijas formaliojo profesinio mokymo programoms vykdyti;
- 50) nustato mokyklų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo programas, mokymosi aplinkos kūrimo kriterijus;
- 51) tvirtina bendrojo lavinimo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių vertinimo ir aprūpinimo jais tvarką;
- 52) tvirtina pedagogų rengimo reglamentą;
- 53) nustato papildomus reikalavimus mokytojams, nurodytiems šio įstatymo 48 straipsnio 1 dalyje;
- 54) nustato psichologų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimus;
- 55) nustato socialinių pedagogų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimus;

- 56) nustato specialiųjų pedagogų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimus;
- 57) tvirtina valstybinės kalbos mokėjimo kvalifikavimo komisijų nuostatus, valstybinės kalbos egzamino programą, valstybinės kalbos mokėjimo egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarką;
- 58) suderinęs su finansų ir socialinės apsaugos ir darbo ministrais, tvirtina pareigybių, kurias atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu, sąrašą;
- 59) tvirtina valstybinių (išskyrus aukštųjų) ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo nuostatus;
- 60) tvirtina valstybinių (išskyrus aukštųjų) ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų atestacijos nuostatus;
- 61) tvirtina valstybinių (išskyrus aukštųjų) ir savivaldybių mokyklų mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų atestacijos nuostatus;
- 62) vykdo ministerijos įsteigtų mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų atestaciją;
- 63) organizuoja ministerijos įsteigtų mokyklų mokytojų, švietimo pagalbos specialistų atestaciją;
- 64) nustato bendrojo lavinimo ir formaliojo profesinio mokymo programas vykdančių mokyklų veiklos kokybės vidinio ir išorinio vertinimo tvarkas;
- 65) tvirtina valstybės švietimo stebėsenos rodiklius ir valstybės švietimo stebėsenos tvarką;
- 66) tvirtina Bendruosius švietimo įstaigų veiklos priežiūros nuostatus;
- 67) tvirtina bendrojo ugdymo tarybos nuostatus;
- 68) tvirtina Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo tarybos nuostatus;
- 69) nustato apmokėjimo už maitinimą mokinių, gyvenančių valstybinės ir savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklos bendrabutyje, tvarką;
- 70) nustato mokesčio dydį už išsilavinimo pažymėjimų blankus, už asmenų, įgijusių vidurinį išsilavinimą ir pageidaujančių geriau pasirengti tolesniam mokymuisi, pakartotinį pageidaujamų vidurinio ugdymo programos dalykų mokymąsi, ir šių asmenų brandos egzaminus;
- 71) tvirtina kvalifikacinius reikalavimus apskričių viršininkų ir savivaldybių administracijų švietimo padalinių vadovams ir specialistams, visų tipų (išskyrus aukštąsias mokyklas) mokyklų vadovams;
- 72) tvirtina valstybinių (išskyrus aukštųjų) ir savivaldybių švietimo įstaigų vadovų priėmimo į pareigas tvarką;
- 73) palaiko ryšius su atitinkamomis užsienio valstybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, skatina savarankišką šalies mokyklų bei organizacijų bendradarbiavimą su atitinkamomis kitų valstybių mokyklomis ir organizacijomis, teikia valstybės paramą užsienyje gyvenantiems lietuviams švietimo ir studijų srityse, atstovauja Lietuvos Respublikai užsienio valstybėse ar tarptautinėse organizacijose;
- 74) atlieka ministerijos įsteigtų ar jai priskirtų švietimo ir kitų įstaigų steigėjo funkcijas;
- 75) rūpinasi lietuvių kalbos mokymu ir mokymu lietuvių kalba užsienio valstybėse; analizuoja, ar tinkamai naudojamos švietimui skirtos biudžeto lėšos, atsiskaityto visuomenei už bendrąją švietimo būklę šalyje ir atlieka kitas įstatymų ir Vyriausybės nustatytas funkcijas.

56 straipsnis. Ministerijų, Vyriausybės įstaigų įgaliojimai švietimo valdymo srityje

Ministerijos ir Vyriausybės įstaigos:

- 1) dalyvauja švietimo politiką ir mokyklų veiklą reglamentuojančių dokumentų rengimo darbo grupėse, teikia siūlymus Švietimo ir mokslo ministerijai dėl rengiamų teisės aktų projektų;

- 2) atlieka jų įsteigtų ar joms priskirtų mokyklų steigėjo funkcijas;
- 3) vykdo jų įsteigtų mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų atestaciją;
- 4) organizuoja jų įsteigtų mokyklų mokytojų, švietimo pagalbos specialistų atestaciją;
- 5) reglamentuoja savo reguliavimo srities darbuotojų neformaliojo suaugusiųjų švietimo sąlygas, užsako neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas, jas finansuoja.

57 straipsnis. Apskritis viršininko įgaliojimai švietimo valdymo srityje

Apskritis viršininkas:

- 1) įgyvendina valstybinę švietimo politiką apskrityje, nustato ilgalaikius švietimo plėtros tikslus ir priemones jiems pasiekti, 61 straipsnio nustatyta tvarka inicijuoja apskrities švietimo savivaldos institucijų kūrimąsi;
- 2) analizuoja bendrąją švietimo būklę apskrityje, prižiūri švietimo teikėjų veiklą;
- 3) pritaria įsteigtų mokyklų strateginiams planams;
- 4) steigia, reorganizuoja ir likviduoja apskrities viršininko administracijos švietimo padalinius pagal Vyriausybės patvirtintą tipinę struktūrą, skiria švietimo specialistus ir švietimo padalinių vadovus;
- 5) užtikrina bendrojo lavinimo mokyklų, skirtų specialiųjų poreikių mokiniams ir kuriose ugdomi kelių savivaldybių teritorijoje gyvenantys specialiųjų poreikių mokiniai, tinklą ir kartu su savivaldybių institucijomis užtikrina specialiųjų poreikių mokinių ugdymą pagal privalomojo ir visuotinio švietimo programas;
- 6) atlieka jo įsteigtų ar jam priskirtų švietimo įstaigų steigėjo funkcijas;
- 7) vykdo jo įsteigtų mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų atestaciją;
- 8) organizuoja jo įsteigtų mokyklų mokytojų, švietimo pagalbos specialistų atestaciją;
- 9) teikia informaciją Švietimo ir mokslo ministerijai apie švietimo būklę apskrityje.

58 straipsnis. Savivaldybės institucijų įgaliojimai švietimo valdymo srityje

1. Savivaldybės atstovaujamoji institucija:

- 1) įgyvendina valstybinę švietimo politiką savivaldybėje, nustato ilgalaikius švietimo plėtros tikslus ir priemones jiems pasiekti;
- 2) steigia, reorganizuoja ir likviduoja savivaldybės administracijos švietimo padalinius;
- 3) formuoja ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas teikiančių mokyklų tinklą, sudaro sąlygas vaikų privalomajam švietimui vykdyti;
- 4) atlieka jos įsteigtų ar jai priskirtų švietimo įstaigų steigėjo funkcijas.

2. Savivaldybės vykdomoji institucija:

- 1) analizuoja švietimo būklę, užtikrina valstybinės švietimo politikos įgyvendinimą savivaldybėje;
- 2) pritaria savivaldybės mokyklos strateginiam planui;
- 3) vadovaudamasi švietimo ir mokslo ministro nustatytais kvalifikaciniais reikalavimais skiria švietimo padalinių vadovus ir specialistus;
- 4) vykdo savivaldybės mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų atestaciją;
- 5) organizuoja savivaldybės mokyklų mokytojų, švietimo pagalbos specialistų atestaciją;
- 6) Vyriausybės nustatyta tvarka organizuoja ir tvarko savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų apskaitą ir užtikrina, kad visi vaikai mokytųsi pagal privalomojo švietimo programas;

7) organizuoja savivaldybės teritorijoje esančių mokyklų mokinių mokymosi pasiekimų patikrinimus (egzaminus, įskaitas ir kitus mokymosi pasiekimų patikrinimo būdus);

8) pagal šio Įstatymo 35 straipsnio 1 ir 2 dalis organizuoja nemokamą mokinių vežiojimą į mokyklas;

9) teikia informaciją Švietimo ir mokslo ministerijai, valstybinės švietimo priežiūros institucijoms ir visuomenei apie švietimo būklę savivaldybėje.

59 straipsnis. Švietimo įstaigos vadovo skyrimas ir jo įgaliojimai

1. Valstybinės švietimo įstaigos (išskyrus aukštosios mokyklos) vadovo pareigybės aprašymą tvirtina, vadovą atviro konkurso būdu pareigoms skiria ir iš jų atleidžia steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)).

2. Savivaldybės švietimo įstaigos vadovo pareigybės aprašymas tvirtinamas, vadovas atviro konkurso būdu pareigoms skiriamas ir iš jų atleidžiamas teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Nevalstybinių švietimo įstaigų vadovai skiriami į pareigas ir atleidžiami iš jų įstatymų nustatyta tvarka.

4. Švietimo įstaigos vadovas:

1) organizuoja švietimo įstaigos veiklą, analizuoja veiklos ir išteklių būklę ir atsako už įstaigai nustatytų uždavinių vykdymą, veiklos rezultatus;

2) rengia švietimo įstaigos strateginį planą ir metinį veiklos planą, vadovauja jų įgyvendinimui;

3) atsako už demokratinį švietimo įstaigos valdymą, skaidrų sprendimų priėmimą ir 25 straipsnyje nurodytos informacijos paskelbimą. Užtikrina bendradarbiavimu pagrįstus santykius, bendruomenės narių informavimą, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto, prievartos apraiškoms bei žalingiems įpročiams aplinką;

4) vadovaudamasis Lietuvos Respublikos darbo kodeksu ir kitais teisės aktais priima į darbą ir atleidžia iš jo švietimo įstaigos darbuotojus, juos skatina ir skiria jiems drausmines nuobaudas;

5) rūpinasi darbuotojų profesiniu tobulėjimu, sudaro jiems sąlygas kelti kvalifikaciją;

6) atsako už tai, kad švietimo įstaigoje būtų laikomasi Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų;

7) vykdo kitas teisės aktų įstaigos vadovui nustatytas funkcijas.

5. Aukštosios mokyklos vadovo įgaliojimus ir atsakomybę nustato Mokslo ir studijų įstatymas.

60 straipsnis. Mokyklos savivalda

1. Mokyklos savivalda grindžiama švietimo tikslais, mokykloje vykdomomis švietimo programomis ir susiklosčiusiomis tradicijomis.

2. Mokyklos savivaldos institucijos yra patariamosios institucijos, kurios kolegialiai svarsto mokyklos veiklos bei finansavimo klausimus pagal kompetenciją, apibrėžtą mokyklos nuostatuose (statute), atlieka visuomeninę mokyklos valdymo priežiūrą. Savivaldos institucijų įvairovę, jų kompetencijas ir sudarymo principus įteisina mokyklos nuostatai (statutas).

3. Mokyklos taryba – aukščiausioji mokyklos savivaldos institucija, atstovaujanti mokiniams, mokytojams, tėvams (globėjams, rūpintojams) ir vietos bendruomenei. Už savo veiklą mokyklos taryba atsiskaito ją rinkusiems mokyklos bendruomenės nariams.

4. Mokykloje gali veikti kitos mokyklos savivaldos institucijos (mokytojų, mokinių, tėvų (globėjų, rūpintojų)).

5. Aukštųjų mokyklų savivaldos ypatumus nustato Mokslo ir studijų įstatymas.

61 straipsnis. Apskritis, savivaldybės švietimo savivaldos institucijos

1. Apskritis ar savivaldybės visuomenės dalyvavimui skatinti formuojant apskritis, savivaldybės švietimo politiką, veikti šios politikos vykdymą gali būti steigiamos apskritis ir savivaldybės švietimo, profesinio mokymo ir kitos atskirų švietimo sričių tarybos.

2. Apskritis, savivaldybės švietimo taryboje atstovaujami mokiniai, mokytojai, tėvai (globėjai, rūpintojai), socialiniai partneriai, švietimo teikėjai ir (ar) jų asociacijos.

3. Apskritis švietimo tarybos nuostatus tvirtina apskritis viršininkas, savivaldybės švietimo tarybos – savivaldybės taryba.

4. Apskritis, savivaldybės švietimo taryba analizuoja, kaip vykdoma bendroji švietimo politika, pritaria ilgalaikiams švietimo plėtros tikslams ir telkia visuomenę jiems vykdyti.

62 straipsnis. Valstybės švietimo savivaldos institucijos

Visuomenės dalyvavimą formuojant švietimo politiką ir priimant švietimo sprendimus skatina valstybės švietimo savivaldos institucijos:

1) Lietuvos švietimo taryba atlieka ekspertinį vertinimą bei konsultuoja strateginiais Lietuvos švietimo plėtros klausimais. Lietuvos švietimo tarybos nuostatus tvirtina Vyriausybė;

2) Bendrojo ugdymo taryba inicijuoja ir pritaria ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo lavinimo programų kaitos, pedagogų kvalifikacijos ir profesinės raidos, mokyklų aprūpinimo projektams. Jos nuostatus tvirtina švietimo ir mokslo ministras;

3) Lietuvos profesinio mokymo taryba pataria sprendžiant strateginius profesinio mokymo klausimus. Jos nuostatus tvirtina Vyriausybė;

4) Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo taryba svarsto pagrindines Lietuvos neformaliojo švietimo plėtros perspektyvas, atlieka neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemos plėtotės projektų analizę. Jos nuostatus tvirtina švietimo ir mokslo ministras;

5) Aukštojo mokslo taryba yra Švietimo ir mokslo ministerijos patariamoji institucija strateginiais aukštojo mokslo plėtros klausimais. Jos nuostatus tvirtina Vyriausybė.

63 straipsnis. Mokyklos bendruomenės narių dalyvavimas švietimo valdyme

1. Mokyklos bendruomenės nariai gali dalyvauti švietimo valdyme, burtis į įvairių grupių (mokinių, studentų, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų), mokyklų, švietimo valdymo lygių vadovų) interesų asociacijas, organizacijas, sąjungas, vykdančias jų narių nustatytus švietimo, kultūros, mokslinio tyrimo plėtotės uždavinius ir funkcijas, numatytas jų veiklos įstatuose.

2. Mokytojų asociacijos, draugijos, sąjungos dalyvauja formuojant mokomojo dalyko turinį, sprendžiant su mokytojų kvalifikacijos tobulinimu susijusius klausimus vadovaudamosi Asociacijų įstatymu.

3. Švietimo valdymo subjektai šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms organizacijoms ir asociacijoms jų funkcijoms atlikti nustatyta tvarka teikia informacinę, konsultacinę ir metodinę pagalbą, gali jas kviesti konsultuoti, būti ekspertais.

4. Profesinių sąjungų veiklą mokykloje reglamentuoja Profesinių sąjungų įstatymas.

64 straipsnis. Švietimo priežiūra

1. Švietimo priežiūros paskirtis – vertinti valstybinės švietimo politikos vykdymą, švietimo pasiūlą ir švietimo kokybę, skiriamų lėšų naudojimo tikslingumą, švietimo valdymo sprendimų vykdymą, Švietimo įstatymo ir kitų švietimą reglamentuojančių teisės aktų vykdymą, švietimo veiklos duomenų patikimumą ir organizacinėmis, teisinėmis, ekonominėmis priemonėmis skatinti veiklos tobulinimą.

2. Švietimo teikėjų veiklą prižiūri atitinkamos valstybės institucijos, švietimo įstaigos (išskyrus savivaldybės švietimo įstaigos – biudžetinės įstaigos) steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)), savivaldybės vykdomoji institucija (savivaldybės švietimo įstaigos - biudžetinės įstaigos):

1) Valstybinę švietimo teikėjų veiklos priežiūrą atlieka švietimo ir mokslo ministras ir apskrities viršininkas pagal Vyriausybės patvirtintus Valstybinės švietimo priežiūros nuostatus;

2) Nuolatine švietimo įstaigos veiklos priežiūrą pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintus Bendruosius švietimo įstaigų veiklos priežiūros nuostatus vykdo steigėjai (valstybinių švietimo įstaigų – biudžetinių įstaigų), savivaldybių vykdomosios institucijos (savivaldybių švietimo įstaigų – biudžetinių įstaigų), dalyvių susirinkimas (savininkas) – kitų švietimo teikėjų;

3) Aukštojo mokslo studijų programas vykdančių teikėjų veiklos priežiūra atliekama Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka.

SEPTINTASIS SKIRSNIS ŠVIETIMO FINANSAVIMAS

65 straipsnis. Švietimo finansavimo šaltiniai

Švietimo finansavimo šaltiniai:

- 1) valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimai;
- 2) kitos lėšos.

66 straipsnis. Investicijos į švietimo plėtotę

1. Valstybės lygiu investicijų lėšos švietimo plėtotei (statyboms, renovacijai, ilgalaikiam turtui įsigyti) skiriamos pagal Valstybės investicijų programą, taip pat pagal Vyriausybės arba Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintas programas. Vienerių metų ir ilgalaikės investicinės programos švietimo srityje rengiamos vadovaujantis Valstybine švietimo strategija, Vyriausybės programa ir kitais strateginiais švietimo plėtros dokumentais.

2. Savivaldybių lygiu investicijų lėšos švietimo plėtotei skiriamos iš savivaldybių biudžetų pagal savivaldybių tarybų patvirtintas programas. Savivaldybių investicijų programos rengiamos atsižvelgiant į valstybės investicijų programas ir vadovaujantis ilgalaikiais švietimo plėtros tikslais.

3. Valstybės investicijų lėšos švietimo plėtotei skiriamos savivaldybėms, kurios įgyvendina mokyklų tinklo pertvarkos bendruosius planus ir efektyviai naudoja valstybės skirtas lėšas.

67 straipsnis. Švietimo programų ir mokyklų finansavimas

1. Priešmokyklinio ir formaliojo švietimo programoms valstybinėse, savivaldybių ir nevalstybinėse mokyklose, išskyrus aukštąsias mokyklas, finansuoti iš valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomas mokymo lėšų skyrimo vienam mokiniui principas.

2. Mokymo lėšos mokykloms, teikiančioms priešmokyklinį ir (arba) bendrąjį lavinimą, skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka: savivaldybių ir nevalstybinėms mokykloms – iš atitinkamų metų valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, valstybinėms mokykloms – iš valstybės biudžeto asignavimų. Vyriausybės nustatyta šių lėšų dalis mokyklos steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) nustatyta tvarka gali būti skiriama atsiskaityti už švietimo paslaugas, teikiamas vaikų neformaliojo švietimo mokyklose pagal formaliojo švietimo programų modulius, papildančius šias programas ir tenkinančius mokinių saviraiškos poreikius.

3. Mokyklos (išskyrus nevalstybines tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos mokyklas, nurodytas šio straipsnio 8 dalyje) ūkio lėšas mokykloms skiria mokyklos steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)) savo nustatyta tvarka.

4. Neformaliojo vaikų švietimo (išskyrus priešmokyklinio ugdymo) programų vykdymą finansuoja mokyklos steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)), mokiniai (jų tėvai (globėjai, rūpintojai)) bei rėmėjai teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklas, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančias įstaigas finansuoja steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)).

6. Profesinio mokymo įstaigos finansuojamos Profesinio mokymo įstatymo nustatyta tvarka.

7. Aukštosios mokyklos finansuojamos Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka.

8. Muzikos, dailės, meno ir sporto mokyklos, nevalstybinės mokyklos, neformaliojo švietimo programos gali būti remiamos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų. Nevalstybinės tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos mokyklos, vykdančios formaliojo švietimo programas, finansuojamos Vyriausybės nustatyta tvarka, skiriant iš biudžeto mokymo lėšų ir mokyklos ūkio lėšų tiek, kiek ir to paties tipo valstybinėms ar savivaldybės mokykloms, jeigu tai numatyta Lietuvos Respublikos tarptautinėje sutartyje.

9. Sveikatos priežiūra mokykloje Vyriausybės nustatyta tvarka finansuojama iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, valstybės ir savivaldybių biudžetų ir kitų lėšų.

68 straipsnis. Mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų darbo apmokėjimas

1. Valstybinės (išskyrus aukštosios) ir savivaldybės mokyklos vadovo, jo pavaduotojo ugdymui, ugdymą organizuojančio skyriaus vedėjo pareiginė alga priklauso nuo išsilavinimo, pedagoginio darbo stažo, vadybinės kvalifikacinės kategorijos ir veiklos sudėtingumo.

2. Valstybinės (išskyrus aukštosios) ir savivaldybės mokyklos mokytojo, pagalbos mokiniui specialisto pareiginė alga priklauso nuo išsilavinimo, pedagoginio darbo stažo, kvalifikacinės kategorijos, veiklos sudėtingumo.

3. Valstybinių ir savivaldybių mokyklų (išskyrus aukštųjų) vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų vadybinės kvalifikacinės kategorijos, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacinės kategorijos nustatomos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

4. Valstybinių (išskyrus aukštųjų) ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių darbuotojų darbo apmokėjimas nustatomas Vyriausybės nustatyta tvarka.

5. Pareigybių, kurias atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu, sąrašą, suderinęs su finansų ir socialinės apsaugos ir darbo ministrais, tvirtina švietimo ir mokslo ministras.

6. Nevalstybinių mokyklų vadovų, mokytojų ir kitų darbuotojų darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis įstatymų nustatyta tvarka.

7. Aukštosios mokyklos vadovui, dėstytojui, mokslo darbuotojui mokama už darbą Mokslo ir studijų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

69 straipsnis. Materialinė parama

1. Mokiniui, kuris mokosi pagal profesinio mokymo programas siekdamas įgyti pirmąją kvalifikaciją, vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos mokiniui Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti mokama stipendija, skiriama materialinė parama.

2. Paramą aukštosios mokyklos studentui reglamentuoja Mokslo ir studijų įstatymas.

3. Mokiniui, kuris mokosi pagal neformaliojo švietimo programas, įstatymų nustatyta tvarka gali būti suteikta parama.

4. Mokyklos (išskyrus aukštąją) steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)) užtikrina, kad mokytojams ir kitiems ugdymo procese dalyvaujantiems asmenims būtų apmokėtos ne mažiau kaip 5 dienų per metus kvalifikacijos tobulinimo išlaidos.

5. Valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos - (išskyrus aukštosios) steigėjas iš jam skiriamų valstybės biudžeto bendrųjų asignavimų savo nustatyta tvarka, savivaldybės mokyklos - biudžetinės įstaigos - steigėjas iš savivaldybės biudžeto savo nustatyta tvarka, kitų

mokyklų (išskyrus aukštųjų) – dalyvių susirinkimas (savininkas) savo nustatyta tvarka gali teikti ir kitą materialinę paramą ar kompensuoti tam tikras išlaidas (važiavimo į darbą ir atgal nuosava, išsinuomota ar pagal panaudos sutartį perduota transporto priemone, gyvenamojo ploto nuomos ir kitas) mokytojams ir kitiems ugdymo procese dalyvaujantiems specialistams.

70 straipsnis. Mokestis už švietimą

1. Valstybinėje ir savivaldybės mokykloje mokymas pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo, profesinio mokymo programas yra nemokamas.

2. Nevalstybinėje mokykloje mokestį už ugdymą, mokymą ar studijas nustato mokyklos dalyvių susirinkimas (savininkas). Mokestis mokamas sutarties pagrindu.

3. Mokinys, besimokantis pagal pradinio, pagrindinio ugdymo programas, vadovėliais naudojami nemokamai.

4. Mokinys, besimokantis pagal vidurinio ugdymo ar formaliojo profesinio mokymo programas, vadovėliais aprūpinamas iš dalies nemokamai. Nemokamai mokinys gali būti aprūpinamas vadovėliais, įvertinus tėvų (rūpintojų) ir mokinio socialinę padėtį.

5. Individualiosiomis mokymosi priemonėmis (pratybų sąsiuviniais, rašymo priemonėmis, skaičiuotuvais ir kitomis) mokinių aprūpina tėvai (globėjai, rūpintojai).

6. Specialiųjų poreikių mokinys mokykloje specialiosiomis mokymo priemonėmis aprūpinamas nemokamai.

7. Mokesčio dydį už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ugdymo programas, išlaikymą nustato mokyklos steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)). Mokestis gali būti mažinamas steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) nustatytais atvejais ir tvarka.

8. Mokesčio dydį už ikimokyklinio ir bendrojo lavinimo mokyklos nuostatuose reglamentuotas mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu teikiamas papildomas paslaugas (pailgintos dienos grupės, popamokinė mokinių priežiūra, klubai, būreliai, stovyklos, ekskursijos ir kita) nustato mokyklos steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)).

9. Mokesčio dydį už išsilavinimo pažymėjimų blankus, už asmenų, įgijusių vidurinį išsilavinimą ir pageidaujančių geriau pasirengti tolesniam mokymuisi, pakartotinį pageidaujamo vidurinio ugdymo programos dalykų mokymąsi, ir šių asmenų brandos egzaminus nustato švietimo ir mokslo ministras.

10. Mokesčio dydį už mokyklos teikiamą neformalųjį vaikų švietimą (išskyrus ikimokyklinį ugdymą) ir neformalųjį suaugusiųjų švietimą nustato steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)). Mokestis už neformalųjį vaikų švietimą (išskyrus ikimokyklinį ugdymą) mažinamas atsižvelgus į mokinių gabumus ir tėvų (globėjų, rūpintojų) socialinę padėtį.

11. Profesinio mokymo įstaigų teikiamos papildomos (nenumatytos mokymo programose) mokymo, mokymosi paslaugos (konsultacijos, kursai ir kitos), praktinio mokymo priemonės yra mokamos. Mokesčio dydį už teikiamas paslaugas nustato mokyklos vadovas, suderinęs su mokyklos taryba.

12. Mokiniai aprūpinami mokinio reikmenimis teisės aktų nustatyta tvarka.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

71 straipsnis. Dalyvavimas tarptautinėje švietimo erdvėje

1. Lietuvos švietimo sistemos subjektai turi teisę dalyvauti tarptautinėje švietimo erdvėje, tarptautinėse programose ar kitaip bendradarbiauti su užsienio valstybių švietimo sistemų subjektais.

2. Dalyvavimo ar kitokio bendradarbiavimo sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, Lietuvos Respublikos institucijų ir užsienio valstybių institucijų susitarimai, kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai, Lietuvos ir užsienio valstybių švietimo įstaigų tiesioginio bendradarbiavimo susitarimai.

3. Jei įsigaliojusios ratifikuotos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys numato kitas negu šis Įstatymas nuostatas, taikomos tarptautinių sutarčių nuostatos.

72 straipsnis. Užsienio bei tarptautinių organizacijų švietimo programų vykdymas

1. Užsienio bei tarptautinių organizacijų mokyklos Lietuvos Respublikoje steigiamos ir veikia šio Įstatymo, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir kitų teisės aktų nustatytais sąlygomis ir tvarka. Tokios mokyklos išlaikomos steigėjo lėšomis.

2. Užsienio valstybių bei tarptautinių organizacijų švietimo programos (išskyrus aukštojo mokslo studijų ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas) Lietuvos Respublikoje vykdomos gavus švietimo ir mokslo ministro raštišką leidimą Vyriausybės nustatyta tvarka. Jos gali būti vykdomos nelietuvių kalba ir jas baigusiems išduodami atitinkamų užsienio valstybių arba organizacijų pažymėjimai.“

2 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Vyriausybė iki 2009 m. sausio 1 d. parengia ir patvirtina šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

2. Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija iki 2009 m. sausio 1 d. parengia ir patvirtina šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

3. Vidurinio ugdymo programų akreditacija baigiama iki 2012 m. kovo 1 d. Vidurinės mokyklos, kurių vykdomos vidurinio ugdymo programos neakredituotos iki 2012 m. kovo 1 d., reorganizuojamos arba atliekami jų struktūriniai pertvarkymai iki 2012 m. rugpjūčio 31 d.

4. Nevalstybinės mokyklos, vykdančios pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, kurias baigus įgyjamas išsilavinimas, ir neturinčios švietimo ir mokslo ministro raštiško sutikimo, jį privalo gauti per vienerius metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo.

5. Švietimo teikėjai, vykdančys užsienio valstybių bei tarptautinių organizacijų švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas) Lietuvos Respublikoje ir neturintys švietimo ir mokslo ministro raštiško leidimo, jį privalo gauti per vienerius metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo.

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 2 straipsnio 1 ir 2 dalis, šiuo įstatymu keičiamo 7 straipsnio 3 dalį, ir 29 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktus, įsigalioja nuo 2009 m. sausio 1 d.

2. Šiuo įstatymu keičiamo 7 straipsnio 3 dalis ir 29 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktai įsigalioja nuo 2010 m. rugsėjo 1 d.

4 straipsnis. Teisės akto pripažinimas netekusiu galios

Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios Lietuvos Respublikos specialiojo ugdymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. 115-3228).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS